

כ"ה

גליון נ"ג // כ"ג-כ"ט אייר

למשקד

על דלתתי יום יום

שעורי השבוע - נ"ך ומשניות
בתקנת מורנו ורבינו הרב יצחק גינזבורג שליט"א

שבוע פרשת במדבר תשפ"ו

נ"ך: איוב פרקים ט"ז-כ"א

משנה: זבחים פרק י"ג

שיעור שבעי: השליחות שלך

הוספות: חת"ת // לוח הילולא דצדיקיא // סיפור חסודי

הקדמת המערכת

שבוע טוב ומברך, לכל אנ"ש והתמימים שיחיו, השוקדים על דלתות התורה הקדושה ורבינו שליט"א יום יום!

השבוע, כ"ב-כ"ט אייר, שבוע פרשת במדבר, השבוע בו חל יסוד שביסוד, נמשיך בנ"ך את ספר איוב ("ספר הפסיכולוגיה החשוב ביותר בתנ"ך" - ראו בגב הגליון...), העמוק ומלא-ההפלאה, בפרקים ט"ו-כ"א, ובמשנה נלמד את פרק י"ג במסכת זבחים.

שימו לב - שכחנו לציין, אך לא מזמן היתה יום הולדת שנה לגליון ב"ה, שנותנת תחושה של מעבר מגליון "מקודש" לגליון "תדיר" - שיזכה ויתקיים בו "כן תזכה לשנה הבאה", שיגדל ויתפתח וישתפר מכל הכוונים וההבטים עד אין קצה ויכבוש את העולם!

השיעור השבועי הוא שוב ה'נקודה החסידית' לפרשה מתוך הסדרה השניה של 'מעין גנים' לפרשת במדבר - "השליחות שלך". שיעור עמוק ומיוחד ששוה לעבור עליו.

וכמובן, לוח הילולות וסיפור חסידי על בעל הילולא הרה"ק רבי יצחק אייזיק מהומיל זיעוכי"א, לכבוד יומא דהילולא ביסוד שביסוד, כ"ו אייר - "איך נכנסים ליחידות".

בברכת לימוד תורה פורה ומרתק, שיהיו דברי תורה חדשים ומתוקים בפינו תמיד,

המערכת

למנויים, לקבלת הגליון באימייל, לתרומות, הערות והארות – noam23@gmail.com

|| עריכה: נעם אליה גרוסברג // הפקה: עפר זמיר בן יעקב ||

טבלת הלימוד לחדש אייר

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ששי	שבת קדש
כ"ה ניסן משלי י"ח	כ"ו ניסן משלי י"ט	כ"ז ניסן משלי כ'	כ"ח ניסן כל אשר ביכלתכם! משלי כ"א	כ"ט ניסן משלי כ"ב	ל' ניסן משלי כ"ג	א' אייר תזריע-מצרע משלי כ"ד זבחים פ"ט
ב' אייר יום הולדת המהר"ש לכתחילה אריבער משלי כ"ה	ג' אייר משלי כ"ו	ד' אייר משלי כ"ז	ה' אייר משלי כ"ח	ו' אייר משלי כ"ט	ז' אייר משלי ל'	ח' אייר אחרי-מות- קדשים משלי ל"א זבחים פ"י
ט' אייר איוב א'	י' אייר איוב ב'	י"א אייר איוב ג'	י"ב אייר איוב ד'	י"ג אייר איוב ה'	י"ד אייר איוב ו'	ט"ו אייר אמור איוב ז' זבחים פ"א
ט"ז אייר איוב ח'	י"ז אייר איוב ט'	י"ח אייר ל"ג בעומר איוב י'	י"ט אייר איוב י"א	כ' אייר איוב י"ב	כ"א אייר איוב י"ג	כ"ב אייר בהר-בחקתי איוב י"ד זבחים פ"ב
כ"ג אייר איוב ט"ו	כ"ד אייר איוב ט"ז	כ"ה אייר איוב י"ז	כ"ו אייר יסוד שביסוד איוב י"ח	כ"ז אייר איוב י"ט	כ"ח אייר איוב כ'	כ"ט אייר במדבר איוב כ"א זבחים פ"ג

יום ראשון // כ"ג אייר

הומש - ראשון פרשת במדבר

(א) {פרשת במדבר} וַיְדַבֵּר יי אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֶהָל מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנַי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר דְּסִינַי בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא בְּחַד לְיָרְחָא תַנְיִנָא בְּשַׁתָּא תַנְיִיתָא לְמַפְקָהוֹן מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם לְמִימְרָא.

והזכיר רבינו שמואל בן חפני ז"ל עשרה מדברות והם: סין וסיני ורפידים ובאר שבע ופארן ושור וצין ותקוע וזיף ומעון ועין גדי. ואנחנו נוסיף: קדימות, קדש, ירואל. והנדיר מכולם: מדבר העמים... **במדבר סיני באחד לחדש השיני** - מתוך חיבתן לפניו מונה אותן כל שעה: כשיצאו ממצרים מנאן, כשנפלו בעגל מנאן לידע הנותרים, כשבא להשרות שכינתו לתוכן מנאן. באחד בניסן הוקם המשכן, ובאחד באייר מנאן.

(ב) שָׂאוּ אֶת-רֵאשֵׁי כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל-זָכָר לְגִלְגָּלְתָּם:

קבילו ית חושבו כל פנשתא דבני ישראל לזרענתהון לבית אבהתהון פמנון שמקו כל דכורא לגולגלתהון.

למשפחותם - לידע מניין כל שבט ושבט.

לבית אבותם - מי שאביו משבט אחד ואמו משבט אחר, יקום על שבט אביו.

לגולגלותם - על ידי שקלים, בקע לגולגולת (שמות ל"ח:כ"ו).

(ג) מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל-יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצַבְּאֹתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן:

מבר עשרין שניו ולעילא כל נפיק חילא בישראל תמנון יתהון לחיליהון את ואהרן.

כל יוצא צבא - מגיד שאין יוצא בצבא פחות מבן עשרים.

(ד) וְאֹתְכֶם יְהִי אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה אִישׁ רֵאשׁ לְבֵית-אֲבֹתָיו הוּא:

ועמכון יהון גוברא גוברא לשבטא גבר ריש לבית אבהתוהי הוא.

ואתכם יהיו - כשתפקדו אותם, יהיו עמכם נשיא כל שבט ושבט.

(ה) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ אִתְּכֶם לְרֹאוּבֵן אֶלִּיצוּר בֶּן-שְׂדִיאוּר:

ואליו שמקת גוברא דיקומון עמכון לראובן אליצור בר שדיאור.

(ו) לְשִׁמְעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן-צוּרִישְׁדִי:

לשמעון שלומיאל בר צורישדי.

(ז) לְיְהוּדָה נַחֲשׁוֹן בֶּן-עַמִּינָדָב:

ליהודה נחשון בר עמינדב.

(ח) לְיִשָּׁשְׁכָר נַתָּנָאֵל בֶּן-צוּעֵר:

יום ראשון // כ"ג אייר

לְיִשְׁשָׁךְ וְתִנְאֵל בַּר צוּעָר.

(ט) לְזָבוּלָן אֱלִיאָב בְּזַחֲלוֹן:

לְזָבוּלוֹן אֱלִיאָב בַּר חֶלֶן.

(י) לְבִנְיָ יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמַע בְּזַעֲמִיָּהוּד לְמַנְשֶׁה גַּמְלִיאֵל בְּזַפְדָּה צוּר:

לְבִנְיָ יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמַע בַּר עַמִּיָּהוּד לְמַנְשֶׁה גַּמְלִיאֵל בַּר פְּדָה צוּר.

(יא) לְבִנְיָמִן אַבְיָדָן בְּזַגְדָּעוּנִי:

לְבִנְיָמִן אַבְיָדָן בַּר גְּדָעוּנִי.

(יב) לְדָן אַחִיעֶזֶר בְּזַעֲמִישְׁדֵי:

לְדָן אַחִיעֶזֶר בַּר עַמִּישְׁדֵי.

(יג) לְאֲשֶׁר פִּגְעִיאֵל בְּזַעֲכָרוֹן:

לְאֲשֶׁר פִּגְעִיאֵל בַּר עֲכָרוֹן.

(יד) לְגָד אֱלִיסָף בְּזַדְעוּאֵל:

לְגָד אֱלִיסָף בַּר דְעוּאֵל.

(טו) לְנַפְתָּלִי אַחִירַע בְּזַעֲיָנוֹן:

לְנַפְתָּלִי אַחִירַע בַּר עֵיָנוֹן.

(טז) אֵלֶּה [קְרוּאֵי] (קְרוּאֵי) הָעֵדָה נְשִׂאֵי מַטּוֹת אָבוֹתָם רֵאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם:

אֵלֶּיךָ מְעַרְעֵי כְּנֻשָׁתָא רַבְרַבֵי שְׁבֻטֵי אַבְהָתָהוֹן רֵישֵׁי אֶלְפֵיָא דְיִשְׂרָאֵל אֲנוּן.

קְרוּאֵי עֵדָה - הַנְקָרָאִים לְכָל דְבַר חֲשִׁיבוֹת שְׁבַעֲדָה.

(יז) וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְבְּוּ בְשֵׁמֹת:

וַדְבַר מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן יָת גּוֹבְרֵיָא הָאֵלֶּיךָ דְאַתְפְּרָשׁוּ בְשֵׁמְהוֹן.

הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה - אֵת שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִים הַלְלוּ. **אֲשֶׁר נִקְבְּוּ** - לוֹ כֹּאֵן בְּשֵׁמוֹתָם.

(יח) וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי וַיִּתְּלָדוּ עַל־מִשְׁפַּחְתָּם לְבַיִת

אַבְתָּם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְגִלְגָּלְתָּם:

וַיָּת כָּל כְּנֻשָׁתָא כְּנֻשׁוֹ בְּחַד לְיִרְחָא תְּנִינָא וְאַתְנַחְסוּ עַל זְרַעֲתָהוֹן לְבַיִת אַבְהָתָהוֹן בְּמִנְיָן שְׁמָהוֹן מִבְּרַ עֲשָׂרִין שָׁנִין וְלַעֲיָלָא לְגוֹלְגָלְתָהוֹן.

וַיִּתְּלָדוּ עַל מִשְׁפַּחוֹתָם - הַבִּיאוּ סְפָרֵי יוֹחֲסִין וְעִידֵי חֲזַקָת לִידְתָּם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד

לְהַתִּיחַס עַל הַשְּׁבֻט. [**הִקְהִילוּ** - אֲכַנְיִשׁוּ, עַל יְדֵי אַחֲרִים. הִקְהִילוּ אֵלַי (דְּבָרִים ל"א, כ"ח)

- אֲכַנְיִשׁוּ, צוּוּ לְאַסְפָּם. וַיִּאֲסְפוּ - וְכַנְשׁוּ, נִתְקַבְּצוּ מֵעַצְמוֹן].

(יט) כַּאֲשֶׁר צִוָּה יי אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַּר סִינַי:

כַּמָּא דְפִקִּיד ?? יָת מֹשֶׁה וּמִנְנוּן בְּמִדְבַּרָא דְסִינַי.

תְּהִלִּים - פְּרָקִים ק"ה-ק"ב

תניא יומי - פרק נ"א

פרק נא והנה לתוספת ביאור לשון הינוקא דלעיל צריך לבאר תחלה להבין קצת ענין השראת השכינה שהיתה שורה בבית ק"ק וכן כל מקום השראת השכינה מה עניינו הלא מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה. אך הענין כדכתיב ומבשרי אחזה אלוה שכמו שנשמת האדם היא ממלאה כל רמ"ח אברי הגוף מראשו ועד רגלו ואעפ"כ עיקר משכנה והשראתה היא במוחו ומהמוח מתפשטת לכל האברים וכל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו העין לראות והאוזן לשמוע והפה לדבר והרגלים להלך כנראה בחוש שבמוח מרגיש כל הנפעל ברמ"ח אברים וכל הקורות אותם. והנה אין שינוי קבלת הכחות והחיות שבאברי הגוף מן הנשמה מצד עצמה ומהותה שיהיה מהותה ועצמותה מתחלק לרמ"ח חלקי' שונים מתלבשי' ברמ"ח מקומו' כפי ציור חלקי מקומו' אברי הגוף שלפי זה נמצא עצמותה ומהותה מצוייר בציור גשמי ודמות ותבנית כתבנית הגוף ה"ו אלא כולה עצם אחד רוחני פשוט ומופשט מכל ציור גשמי ומבחי' וגדר מקום ומדה וגבול גשמי מצד מהותה ועצמות' ולא שייך במהות' ועצמותה לומר שהיא במוחין שבראש יותר מברגלים מאחר שמהותה ועצמותה אינה בגדר ובחי' מקום וגבול גשמי רק שתרי"ג מיני כחות וחיות כלולים בה במהותה ועצמותה לצאת אל הפועל והגילוי מההעלם להחיות רמ"ח אברין ושס"ה גידין שבגוף ע"י התלבשותם בנפש החיונית שיש לה ג"כ רמ"ח ושס"ה כחות וחיות הללו.

לוח היום-יום

כ"ג אייר, ל"ח לעומר

ראשית הירידה, רחמנא ליצלן, הוא העדר העבודה בתפלה, עס ווערט אלץ טרוקען און קאלט, די מצות אנשים מלומדה ווערט שוין אויך שווער, מען איילט, מען ווערט אן דעם געשמאק אין תורה, והאוויר מתגשם, ומובן הדבר שאינו שייך כלל לפעול על הזולת.

תרגום: ראשית הירידה, רחמנא ליצלן, הוא העדר העבודה בתפלה, הכל נהיה יבש וקר, המצות אנשים מלומדה גם נהיה קשה, ממהרים, נהיים חסרים את התענוג בתורה, והאוויר מתגשם, ומובן הדבר שאינו שייך כלל לפעול על הזולת.

נ"ך יומי - איוב פרק ט"ו

(א) {פ} וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתִּימְנִי וַיֹּאמֶר: (ב) הַחֶכֶם יַעֲנֶה דַעַת רְרוּחַ וַיִּמְלֵא קָדִים בְּטָנָו:

החכם יענה דעת רוח - תמוה הוא וכי מי שהוא חכם יענה וירים קול בדעת של רוח והבל.

יום ראשון // כ"ג אייר

(ג) הוֹכַח בְּדָבָר לֹא יִסְכּוֹן וּמַלִּים לֹא יִזְעִיל בָּם:

הוכח בדבר לא יסכון - להתווכח בדבר שלא תהא לו מהן הנאה, כמו: ותהי לו סוכנת (מלכים א א', ב'), וכמו יסכן בם (קהלת י', ט') - יהנה בם.

(ד) אַף-אַתָּה תִּפְרַר יִרְאַה וְתִגְרַע שִׁיחָה לְפָנֵי-אַל:

אף אתה - כל שכן אתה שחכם מאוד אתה תפיר יראה במרבית דבריך ותגרע שיחה, כמו: כי יגרע נטפי מים (איוב ל"ו, כ"ז), וכמו ותגרע אליך חכמה (איוב ט"ו, ח').

(ה) כִּי יֵאלֶף עֲוֹנֶךָ פִּיךָ וְתִבְחָר לְשׁוֹן עֲרוּמִים:

כי יאלף עונך - יצרך הרע את פיך לדבר כדברים האלה והיה לך לבחור לשון ערומים.

(ו) יִרְשִׁיעַךָ פִּיךָ וְלֹא-אַנִי וְשִׁפְתֶיךָ יַעֲנוּ-בְךָ:

ירשיעך פיך ולא אני - כלומר השיבני על שאלתי ונמצא פיך הרשיעך כי טוב לי שירשיעך פיך ולא אני וזו היא שאלתי.

(ז) הֲרֵאִישׁוֹן אָדָם תּוֹלֵד וְלִפְנֵי גְבַעוֹת חוֹלְלֵת:

הראישון אדם תולד - הבטרם אדם תולד, ה"א הזאת משמשת לשון תימה לפיכך נקודה בחטף פתח ומליצתו הראשון לאדם הנוצר מאדמה נולדת שידעת לקיים כל חכמת מצות הבורא.

(ח) הַבְּסוּד אֶלֹוֶה תִשְׁמַע וְתִגְרַע אֵלֶיךָ חֲכָמָה:

ותגרע - ותרבה מלמעלה למטה לרדת עליך.

(ט) מֵה־יִדְעָתָּה וְלֹא נִדְעָ תִבִּין וְלֹא-עֲמַנּוּ הוּא: (י) גַם-שָׁב גַם-יִשִּׁישׁ בָּנוּ כְּבִיר מֵאַבְיָךָ יָמִים:

כביר - מרובה ימים מאביך.

(יא) הַמַּעֲט מִמָּדָה תִנְחַוְמוֹת אֵל וְדָבָר לֹאֲט עֲמָךְ:

המעט ממך תנחומות אל - אשר הטיב לך הצור עד עתה ימים רבים ודברו הטוב אשר לאט עמך בלאט ונחת דשנו. **לאט** - הנעים ולשון פעל הוא ולא שם דבר ולכן הוא נקוד חציו קמץ וחציו פתח.

(יב) מֵה־יִקְחֶךָ לְבָבְךָ וּמֵה־יִרְזַמּוֹן עֵינֶיךָ:

יקחך - ילמדך, כמו: יערוף כמטר לקחי (דברים ל"ב, ב'). **ירזמון** - כמו ירמזון, כמו: שמלה - שלמה (שמות כ"ב, ח').

(יג) כִּי-תֵשִׁיב אֶל-אַל רֹחֶךָ וְהִצָּאתָ מִפִּיךָ מְלִין: (יד) מֵה־אַנּוּשׁ כִּי-יִזְכָּה וְכִי-יִצְדָּק יִלּוֹד אִשָּׁה:

מה אנוש כי יזכה - מה כחו שיוכל להיות זכאי נגד הקב"ה.

יום ראשון // כ"ג אייר

(טו) הֵן בְּקִדְשׁוֹ לֹא יֵאָמְרוּ וְשָׁמַיִם לֹא יִזְכְּרוּ בְּעֵינָיו:

ושמים - צבא השמים. **זכו** - יצהרו כל לשון זך הוא צוהר.

(טז) אָף כִּי־נִתְעַב וְנִאָּלַח אִישׁ־שֶׁתָּה כַּמִּים עֲוֹלָה:

אף - כל שכן. **ונאלח** - נתעב ומעורבב, וכן: כולו סג יחדיו נאלחו (תהלים נ"ג, ד').

(יז) אֶחָוֶךָ שְׁמַע־לִי וְזֶה־חֲזִיתִי וְאֶסְפְּרָה: (יח) אֲשֶׁר־חֲכַמִּים יִגִּידוּ וְלֹא כִּחְדוֹ מֵאֲבוֹתָם:

אשר חכמים יגידו - ויתוודו פשעם ולא כחדו עוונם מאבותם זהו אשר ראיתי והנני אספר לך והיכן ראיתי יהודה הודה ולא בוש במעשה תמר ראובן הודה ולא בוש במעשה בלהה, ומה היה שכרם.

(יט) לָהֶם לְבָדָם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא־עֲבַר זָר בְּתוֹכָם:

להם לבדם נתנה הארץ - בשכר זה זכה יהודה למלכות נצח ונטלו שניהם מן הנחלה חלקם ולא גורשו מן נחלתם בעוונם מאחר שהודו. **ולא עבר זר בתוכם** - כשבא משה לברכם שנאמר: יחי ראובן ואל ימות, וזאת ליהודה (דברים ל"ג, ו'-'ז'). דבר אחר: ולא עבר זר בתוכם בנחלה של עתיד לבא החלוקה בספר יחזקאל (יחזקאל מ"ח).

(כ) כָּל־יָמַי רָשָׁע הוּא מִתְחַלֵּל וּמְסַפֵּר שָׁנִים נִצְפָּנוּ לְעֵרִיץ:

כל ימי - הרשע שאינו שב מחטאו ואינו מודה פשעיו כל ימיו. **הוא מתחולל** - ומתאונן על הבטחתו שישלם רעתו אשר פעל כל מספר שנים אשר נצפנו לעריץ הוא מתחולל. **מתחולל** - לשון אנינות ולא שמעתי.

(כא) קוֹל־פְּחָדִים בְּאָזְנוֹ בְּשָׁלוֹם שׁוֹדֵד יְבוֹאֵנוּ:

קול פחדים באזניו - לאמר הגיע עת תשלומי. **בשלום** - וכשהוא שרוי בשלום אז השודד יבואנו.

(כב) לֹא־יֵאָמְרוּ שׁוֹב מִנִּי־חֶשֶׁד [וְצָפוּי] (וּצְפוּ) הוּא אֱלִי־חֶרֶב:

וצפוי הוא אלי חרב - ועתיד הוא אלי חרב ועוני לנוד ללחם איה ימצאנו.

(כג) נִדְּד הוּא לְלֶחֶם אִיָּה יִדַּע | כִּי־נִכּוֹן בִּידּוֹ יוֹסֶ־חֶשֶׁד:

נודד הוא - כלומר מובטח הוא לנוד. **ידע** - לו באמת. **כי נכון** - ומזומן לבוא בידו כלומר אליו ועמו יום חשך, כמו: מן הבא בידו (בראשית ל"ב, י"ד).

(כד) יִבְעֲתֶהוּ צָר וּמִצּוֹקָה תִּתְקַפֶּהוּ כְּמִלֶּדֶת | עֲתִיד לְכִידוֹר:

תתקפהו - תחזק המצוקה ממנו ותאנסהו. **כמלך עתיד לכידור** - לא מצאתי דמיונו ויש לפותרו באותיות המתחלפות רי"ש בדלית, כמו, אשכנז וריפת (בראשית י', ג') שבתורה - אשכנז ודיפת (דברי הימים א א', ו'), וכן כתים ודודנים (בראשית י', ד', דברי הימים א א', ז'). אף כאן לכידור, כמו, לכידוד כאותו המלך שהוא עתיד ליקוד באש של גיהנם והוא שנחריב שנתנבא הנביא עליו, כי ערוך מאתמול תפתה גם היא למלך הוכן (ישעיהו ל',

יום ראשון // כ"ג אייר

ל"ג) לשרוף חייליו יקד יקוד (ישעיהו י', ט"ז). ודומה לו, כידודי אש יתמלטו (איוב מ"א, י"א) - אש לפידים, אש להבות.

(כה) פִּינְטָה אֶל־אֵל יְדוֹ וְאֶל־שְׂדֵי יִתְגַּבֵּר: (כו) יְרוּץ אֵלָיו בְּצוּאָר בְּעֵבִי גְבִי מְגִנָּיו: ירוץ אליו - היה רץ אל הבורא בגובה וזקיפת צואר להכעיסו. בעבי גבי מגיניו - בחזק' כחו, גבי לשון גובה, כמו: ותבני לך גב (יחזקאל ט"ז, כ"ד).

(כז) פִּינְטָה פָּנָיו בְּחִלְבּוֹ וַיַּעַשׂ פִּימָה עַל־כֶּסֶל:

פימה עלי כסל - עשה פה על חלצים שחלבו ועובי שומנו כפול על כסליו ונראין כמין פה. פימה - מגזרת והיתה הפצירה פים (שמואל א י"ג, כ"א) זו היא לימ"א של נפחים שיש לו פיות הרבה ונקראת הפצר פיות.

(כח) וַיִּשְׁכַּח עָרִים נִכְחָדוֹת בְּתִים לֹא־יֵשְׁבוּ לָמוֹ אֲשֶׁר הִתְעַתְּדוּ לְגִלְלִים: וישכון ערים נכחדות - כן דרך בעלי גאווה בונים חרבות לשם.

(כט) לֹא־יַעֲשֶׂר וְלֹא־יִקְוֶם חִילוֹ וְלֹא־יִטָּה לְאַרְץ מְנַלִּם:

ולא יקום חילו - לא יתקיים לימים רבים. ולא יטה - לא ינטה, מליצתו כמו: ויטו אחרי הבצע (שמואל א ח'ג'), שפ' וינטו הם עצמם. אף כאן לא ינטה מן השמים לארץ. מנלם - מתת תאותם וזימון מחשבתם, והוא כשתי תיבות: מן להם, מן הכנתם, כמו: וימן להם המלך (דניאל א', ה'), ודומה לו הפצירה פים בשתי תיבות (שמואל א י"ג), וכן אראלם (ישעיהו ל"ג, ז') - ת"י אתגלי להון. זה נראה בעיני ומנחם מסייעני. דבר אחר: מנלם, לשון כנלותך לבגוד (ישעיהו ל"ג:א'), והנו"ן שבו יסוד נופל לשון תכלית לא יטה לארץ להיות בטילה גזירת חרוץ.

(ל) לֹא־יִסּוֹר מְנִיח־שֵׁד יִנְקָתוֹ תִּיבֶשׂ שְׁלֵהֶבֶת וַיִּסּוֹר בְּרוּחַ פָּיו:

ויסור - מן העולם. ברוח פיו - של שליט בעולם וזה מקרא חסר ויש פותרים בשביל רוח פיו שהרע לדבר סרה.

(לא) אֶל־יֵאֱמָן בִּשְׂוֹ נִתְעָה כִּי־שָׂא תִהְיֶה תְּמוּרָתוֹ:

אל יאמן - אותו אשר בשוא נתעה כי שוא יהיה תמורתו ויגיעו, כמו: ועל התמורה (רות ד'ז').

(לב) בְּלֹא־יִוָּמוּ תִּמְלָא וְכִפְתּוֹ לֹא רַעֲנָנָה:

בלא יומו - תעמוד תמורתו על מליאתה מליגדל ומלהצליח עוד, כמו: וימלאו לו ארבעים יום (בראשית נ"ג') - פ' ואשלימו. וכפתו - כפיית ענפיו כל ענפי אילן דומין לכיפה.

(לג) יַחֲמֵס כַּגֶּפֶן בְּסֶרֶוֹ וַיִּשְׁלַךְ כְּזִית נִצָּתוֹ: (לד) כִּי־עֲדַת חֲנָף גְּלָמוֹד וְאֵשׁ אֶכְלָה אֶהְלִי־שָׂחַד: (לה) הָרָה עֵמֶל וַיִּלְד אֶן וּבִטְנָם תִּכֵּין מְרָמָה:

הרה עמל וילד און - עשה רעה, וישתלמו שכר הלידה לפי ההריון. תכין - תזמין. מרמה - למרמה תהפך להם תאוותם.

יום שני // כ"ד אייר

הומש – שני פרשת במדבר

(כ) {שני} {ס} ויהיו בני־ראובן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת לְגִלְגָּלְתָּם כָּל־זָכָר מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:

והיו בני ראובן בוכריה דישראל תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון במננו שמהו לגולגלתהון כל דכורא מבר עשריו שניו ולעילא כל נפיק חילא.

(כא) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה רְאוּבֵן שֵׁשָׁה וְאַרְבָּעִים אֵלֶּף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת: מְנַגְיָהוֹן לְשִׁבְטָא דְרְאוּבֵן אַרְבַּעִין וְשִׁטָּא אֶלְפִין וַחֲמִישׁ מָאָה.

(כב) {פ} לְבָנֵי שְׁמֵעוֹן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם פְּקֻדֵיו בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת לְגִלְגָּלְתָּם כָּל־זָכָר מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:

לְבָנֵי שְׁמֵעוֹן תּוֹלְדֹתָהוֹן לְזֶרְעִיתָהוֹן לְבֵית אֲבֹתָהוֹן מְנַגְיָהוֹן בְּמִנְיָן שְׁמָהוֹן לְגוּלְגָּלְתָהוֹן כָּל דְּכּוּרָא מִבְּר עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא כֹּל נְפִיק חִילָא.

(כג) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה שְׁמֵעוֹן תְּשַׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֵלֶּף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת: מְנַגְיָהוֹן לְשִׁבְטָא דְשְׁמֵעוֹן חֲמִשִּׁין וְתִשְׁעָא אֶלְפִין וְתִלְתַּת מָאָה.

(כד) {פ} לְבָנֵי גָד תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:

לְבָנֵי גָד תּוֹלְדֹתָהוֹן לְזֶרְעִיתָהוֹן לְבֵית אֲבֹתָהוֹן בְּמִנְיָן שְׁמָהוֹן מִבְּר עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא כֹּל נְפִיק חִילָא.

(כה) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה גָד חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֵלֶּף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים: מְנַגְיָהוֹן לְשִׁבְטָא דְגָד אַרְבַּעִין וַחֲמִשָּׁא אֶלְפִין וְשִׁית מָאָה וַחֲמִשִּׁין.

(כו) {פ} לְבָנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:

לְבָנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָהוֹן לְזֶרְעִיתָהוֹן לְבֵית אֲבֹתָהוֹן בְּמִנְיָן שְׁמָהוֹן מִבְּר עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא כֹּל נְפִיק חִילָא.

(כז) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה יְהוּדָה אַרְבַּעַה וְשִׁבְעִים אֵלֶּף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת: מְנַגְיָהוֹן לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה שְׁבַעִין וְאַרְבַּעַא אֶלְפִין וְשִׁית מָאָה.

(כח) {פ} לְבָנֵי יִשְׂשָׁכָר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כֹּל יֵצֵא צָבָא:

לְבָנֵי יִשְׂשָׁכָר תּוֹלְדֹתָהוֹן לְזֶרְעִיתָהוֹן לְבֵית אֲבֹתָהוֹן בְּמִנְיָן שְׁמָהוֹן מִבְּר עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא כֹּל נְפִיק חִילָא.

(כט) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה יִשְׂשָׁכָר אַרְבַּעַה וַחֲמִשִּׁים אֵלֶּף וְאַרְבַּע מֵאוֹת: מְנַגְיָהוֹן לְשִׁבְטָא דִּישְׂשָׁכָר חֲמִשִּׁין וְאַרְבַּעַא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מָאָה.

(ל) {פ} לבני זבולן תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מכן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:

לבני זבולן תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון במנן שמהו מבר עשרין שניו ולעילא כל נפיק חילא.

(לא) פקדיהם למטה זבולן שבעה וחמשים אלף וארבע מאות: מנניהון לשבטא דזבולון חמשין ושבעא אלפין וארבע מאה.

(לב) {פ} לבני יוסף אפרים תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מכן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:

לבני יוסף אפרים תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון במנן שמהו מבר עשרין שניו ולעילא כל נפיק חילא.

(לג) פקדיהם למטה אפרים ארבעים אלף וחמש מאות: מנניהון לשבטא דאפרים ארבעין אלפין וחמיש מאה.

(לד) {פ} לבני מנשה תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מכן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:

לבני מנשה תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון במנן שמהו מבר עשרין שניו ולעילא כל נפיק חילא.

(לה) פקדיהם למטה מנשה שנים ושלשים אלף ומאתים: מנניהון לשבטא דמנשה תלתין ותרין אלפין ומאתו.

(לו) {פ} לבני בנימן תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מכן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:

לבני בנימן תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון במנן שמהו מבר עשרין שניו ולעילא כל נפיק חילא.

(לז) פקדיהם למטה בנימן חמשה ושלשים אלף וארבע מאות: מנניהון לשבטא דבנימן תלתין וחמשה אלפין וארבע מאה.

(לח) {פ} לבני דן תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מכן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:

לבני דן תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון במנן שמהו מבר עשרין שניו ולעילא כל נפיק חילא.

(לט) פקדיהם למטה דן שנים ושלשים אלף ושבע מאות: מנניהון לשבטא דדן שתין ותרין אלפין ושבע מאה.

(מ) {פ} לבני אשר תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מכן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא:

לבני אשר תולדתהון לזרעתהון לבית אבהתהון במנן שמהו מבר עשרין שניו ולעילא כל נפיק חילא.

(מא) פקדיהם למטה אשר אחד וארבעים אלף וחמש מאות: מנניהון לשבטא דאשר ארבעין וחד אלפין וחמיש מאה.

(מב) {פ} בְּנֵי נִפְתָּלִי תוֹלְדֹתֵם לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפַּר שְׁמֹת מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָה כָּל יֵצֵא צָבָא:

בְּנֵי נִפְתָּלִי תוֹלְדֹתֵהוּן לְזַרְעֵיהֶן לְבֵית אֲבֹתֵיהֶן בְּמִנְיַן שְׁמֵהוּן מִבְּרַע עֲשָׂרִים שָׁנִין וְלַעֲלָא כָּל נְפִיק חֵילָא.

(מג) פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה נִפְתָּלִי שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלְפֵי וְאַרְבַּע מֵאוֹת:

מִנְיַנְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְנִפְתָּלִי חֲמִשִּׁין וּתְלָתָא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה.

(מד) {פ} אֵלֶּה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְנָשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר אִישׁ אִישׁ־אֶחָד לְבֵית־אֲבֹתָיו הָיוּ:

אֵלֶּין מִנְיַנְיָא דְמִנָּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְרַבְרָבֵי יִשְׂרָאֵל תְּרֵי עָשָׂר גּוֹבְרִין גּוֹבְרָא חַד לְבֵית אֲבֹתֵיהוּן הָווּ.

(מה) וַיְהִי כָּל־פְּקוּדֵי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָה כָּל־יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל:

וְהָווּ כָּל מִנְיַנְיָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתֵיהֶן מִבְּרַע עֲשָׂרִים שָׁנִין וְלַעֲלָא כָּל נְפִיק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל.

(מו) וַיְהִי כָּל־הַפְּקֻדִים שְׁש־מֵאוֹת אֶלְפֵי וּשְׁלֹשָׁת אֶלְפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים:

וְהָווּ כָּל מִנְיַנְיָ שֵׁית מֵאָה וּתְלָתָא אֶלְפִין וַחֲמִישׁ מֵאָה וַחֲמִשִּׁין.

(מז) וְהַלְוִיִּם לְמִטָּה אֲבֹתָם לֹא הִתְפַּקְדוּ בְּתוֹכָם:

וְלִינְאֵי לְשִׁבְטָא דְאֲבֹתֵיהֶן לֹא אֲתַמְנִיאוּ בִּינֵיהֶן.

(מח) {פ} וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּמְלִיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימַר.

(מט) אַךְ אֶת־מִטָּה לְוִי לֹא תִפְקֹד וְאֶת־רֹאשֵׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

בְּרַם יַת שִׁבְטָא דְלוֹי לֹא תִמְנִי וְיַת חוּשְׁבְּנֵיהֶן לֹא תִקְבִּיל בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

אך את מטה לוי לא תפקד וגו' - כד"י הוא לגיון של מלך להיות נמנה לבדו. דבר אחר:

צפה הקב"ה שעתידה לעמוד גזירה על כל הנמנין מבין עשרים שנה ומעלה שימותו

במדבר. אמר: אל יהו אילו בכלל, לפי שהן שלי, שלא טעו בעגל.

(נ) וְאַתָּה הַפְּקֹד אֶת־הַלְוִיִּם עַל־מִשְׁכַּן הָעֵדוּת וְעַל כָּל־כְּלָיוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ הַמָּה

יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־כְּלָיוֹ וְהֵם יִשְׁרְתֵהוּ וְסָבִיב לְמִשְׁכַּן יַחְנוּ:

וְאַתָּה מִנִּי יַת לִינְאֵי עַל מִשְׁכַּנָּא דְסִהְדוּתָא וְעַל כָּל מְנוּהֵי וְעַל כָּל דְלֵיה אֲנֹן יִטְלוּן יַת מִשְׁכַּנָּא וְיַת כָּל מְנוּהֵי וְאֲנֹן יִשְׁמְשׁוּנְיָה וְסַחֲרֵי סַחֲרֵי לְמִשְׁכַּנָּא וְשָׂרוּן.

הפקד את הלויים - כתרגומו: מני, לשון מינוי שררה על דבר שהוא ממונה עליו, כמו:

ויפקד פקידים (אסתר ב'ג').

(נא) וּבְנִסְעַ הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבַחֲנַת הַמִּשְׁכָּן יִקְיִמוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וְהִזְר

הַקָּרֵב יוֹמֵת:

וּבְמִטְל מִשְׁכַּנָּא יִפְרְקוּן יַתִּיה לִינְאֵי וּבְמִשְׁרֵי מִשְׁכַּנָּא יִקְיִמוּן יַתִּיה לִינְאֵי וְחִילוּנֵי דִיקָרֵב יִתְקַטִּיל.

יורידו אותו - כתרגומו: יפרקו. כשבאים ליסע במדבר ממסע למסע, היו מפרקין אותו

מהקמתו, ונושאים אותו עד מקום אשר ישכן שם הענן ויחנו שם (במדבר ט"ז:ז), ומקימין

אותו. **והזר הקרב -** לעבודתם זו. **יומת -** בידי שמים.

יום שני // כ"ד אייר

(גב) וַחֲנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל-מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל-דִּגְלוֹ לְצַבְאָתָם:
וַיִּשְׁרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גָּבַר עַל מִשְׁרוֹהֵי וּגְבַר עַל טַקְסִיָּה לְחִילֵיהֶן.

ואיש על דגלו - כמו שהדגלים סדורין בספר זה, שלשה שבטים לכל דגל.

(נג) וְהַלְוִיִּם יַחְנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְלֹא-יִהְיֶה קֶצֶף עַל-עֵדֻת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְרוּ
הַלְוִיִּם אֶת-מִשְׁמַרְתּוֹ מִשְׁכַּן הָעֵדֻת:

וְלִינְאֵי יִשְׁרוֹן סָחוּר סָחוּר לְמִשְׁפָּנָא דְסִהְדוּתָא וְלֹא יְהִי רוּגְזָא עַל פְּנִשְׁתָּא דְבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִטְרוּן לִינְאֵי יַת
מִטְרַת מִשְׁפָּנָא דְסִהְדוּתָא.

ולא יהיה קצף - אם תעשו כמצותי לא יהיה קצף, ואם לאו, שיכנסו זרים בעבודתם,
יהיה קצף, כמו ששינינו על מעשה קרח: כי יצא הקצף וגו' (במדבר י"ז:א).

(נד) וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת-מֹשֶׁה בֶּן עֲשׂוֹ:

וַעֲבָדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דְּפָקִיד יְיָ יַת מֹשֶׁה בֶּן עֲבָדוּ.

תהלים - פרקים קי"ג-קי"ה

תניא – פרק נ"א

והנה על המשכת כל התרי"ג מיני כחות וחיות מהעלם הנשמה אל הגוף
להחיותו עליה אמרו שעיקר משכנה והשראתה של המשכה זו וגילוי זה הוא
כולו במוחין שבראש ולכן הם מקבלים תחלה הכח והחיות הראוי להם לפי
מזגם ותכונתם שהן חב"ד וכח המחשבה וכל השייך למוחין ולא זו בלבד אלא
גם כללות כל המשכות החיות לשאר האברים ג"כ כלולה ומלוּבשת במוחין
שבראש ושם הוא עיקרה ושרשה של המשכ' זו בבחי' גילוי האור והחיו' של
כל הנשמ' כולה ומשם מתפשטת הארה לשאר כל האברים ומקבל כל א' כח
וחיו' הראוי לו כפי מזגו ותכונתו כח הראיה מתגלה בעין וכח השמיעה באוזן
וכו'. וכל הכחות מתפשטים מהמוח כנודע כי שם הוא עיקר משכן הנשמה
כולה בבחי' גילוי שנגלית שם כללוי החיות המתפשט ממנה. רק כחותיה של
כללות החיות מאירים ומתפשטים משם לכל אברי הגוף כדמיון האור
המתפשט ומאיר מהשמש לחדרי חדרים [ואפילו הלב מקבל מהמוח ולכן
המוח שליט עליו בתולדתו כנ"ל]:

לוח היום-יום

כ"ד אייר, ל"ט לעמר

מברכים ראש חודש סיון. אמירת כל התהלים בהשכמה. יום התוועדות. לשלישי עולה הבעל
קורא, ומעצמו. אומרים "אב הרחמים".

"אם בחוקתי תלכו", "אם" זה הוא לשון תחנונים כמאמר רז"ל, שכוונתו - הלואי בחוקתי תלכו. וזה שהקדוש ברוך הוא כביכול, מתחנן לפניהם שישמרו את התורה, זה עצמו מסייע ונותן כח לאדם שיעמוד בבחירתו הטובה. ועוד זאת אשר בחוקתי תלכו דנעשית הנשמה מהלך.

בביאת המשיח תתגלה מעלת הפשיטות והתמימות שיש בעבודתם של אנשים פשוטים שמתפללים ואומרים תהלים בתמימות.

נ"ך יומי - איוב פרק ט"ז

(א) (א) {פ} ויען איוב ויאמר: (ב) שמעתי כאלה רבות מנחמי עמל בלכם: (ג) הקץ לדברירוח או מהימריצף כי תענה:

ימריצן - ישערך פיו לחשוב דברים נמרצים על אופניהם.

(ד) גם | אנכי ככם אדברה לו יש נפשכם תחת נפשי אחבירה עליכם במלים ואניעה עליכם במו ראשי:

ככם אדברה - ככם אני יודע לקנתר. **לו יש נפשכם** - ביסורין תחת נפשי גם אני הייתי מחבר עליכם במילין ומניע עליכם ראשי בצעקתכם ומאמץ אתכם במו פי לאמר החרישו התאמצו ועמדו ביסוריכם כאשר אתם תאמרו אלי.

(ה) אאמצכם במופי וניד שפתי יחשף:

וניד שפתי - שאני נד וקובל עתה וצועק אז יחשוך ולא אזעוק ולא אנוד עוד, אבל עתה.

(ו) אאדברה לאיחשף כאבי ואחדלה מהמני יהלף: (ז) אדעתה הלאני השמות כלעדתי:

השימות - לשון שתיקה, כמו: אשתומם (דניאל ד', ט"ז), וכמו: שומו שמים (ירמיהו ב', י"ב) - שתקו והתמהו.

(ח) ותקמטני לעד היה ויקם בי כחשי בפני יענה:

ותקמטני לעד היה - הקמטתני והקדרתני בשביל עד שהיה לעד על עוני להשטיני.

(ט) אפו טרף | וישטמני חרק עלי בשגיו צרי | ילטש עיניו לי:

צרי - השטן הוא הצר. **ילטוש** - יחדד, כמו: לוטש כל חורש וגו' (בראשית ד, כב).

(י) פערו עלי בפיהם בחרפה הכו לחיי יחד עלי יתמלאון:

פערו עלי בפיהם - פתחו, כמו: ופערה פיה (ישעיהו ה', י"ד). **יתמלאון** - יתאספון, והרבה לו דומין במקרא: קראו אחריו מלא (ירמיהו י"ב, ו'), אשר יקרא עליו מלא רועים (ישעיהו ל"א, ד'), ואינו משתנה מלשוננו כי כל מילוי נאסף הוא.

(יא) יסגרני אל אל עויל ועלידי רשעים ירטני:

יום שני // כ"ד אייר

יסגירני אל אל עויל - הסגירני הקב"ה אל אויל לץ עולל ללוץ בי. **ועל ידי רשעים ירטני**
- רטיית תנחומיו ורפואתי מסר לרשעים שאינן אלא מקניטים. דבר אחר: ירטני, כמו:
ירצני, לשון רצוי ותנחומים.

(יב) **שְׁלוֹ הָלִיתִי וַיִּפְרְפְּרֵנִי וְאַחַז בְּעַרְפִּי וַיִּפְצַּעֲנִי וַיְקִימֵנִי לֹא לְמַטְרָה:**

ויפרפריני - אותו עויל לשון פירורין. **ויפצפצני** - לשון נשבר לשברים הרבה בחבטה רבה,
כמו: ונפצתים איש אל אחיו (ירמיהו י"ג, י"ד), ונפץ עולליך אל הסלע (תהלים קל"ז, ט').

(יג) **יָסְבוּ עָלַי רַבִּיו יַפְלֹחַ בְּלִיּוֹתַי וְלֹא יַחְמֵל יִשְׁפֹּד לְאַרְץ מְרָרְתִּי:**

רביו - מורה חציו, כמו: רובה קשת (בראשית כ"א, כ'). **מררתי** - מרה שלי.

(יד) **יִפְרָצֵנִי פָּרֶץ עַל־פְּנֵי־פָּרֶץ יֶרֶץ עָלִי כְּגִבּוֹר: (טו) שֶׁק תִּפְרָתִי עָלַי גְּלָדִי וְעַלְלָתִי בְּעַפְר קִרְנִי:**

גלדי - מכה יבשה והעלאת גלד ולשון משנה (בבלי ר"ה כ"ז) והעמידו על גלדו. **ועוללתי**
- ולכלכתי וגנותי, כמו: ויתעללו בה (שופטים י"ט:כ"ה) לשון בזיון וגנאי, וכמו עוללה
לנפשי (איכה ג':ג"א). **קירני** - זיוו לשון וקרנים מידו לו (חבקוק ג':ד').

(טז) **פָּנִי [תַּחְמַרְמוּ] (חמרמרה) מְנִי־בְּכִי וְעַל עַפְעָפִי צְלָמוֹת:**

חמרמרו - נקמטו, כמו: נחמרו בני מיעיה בלשון משנה (חולין י'), וכן מעי חמרמרו (איכה
א':כ'). **צלמות** - שחשכו מחמת בכי ודמעה.

(יז) **עַל לֹא־חָמַס בְּכַפִּי וְתִפְלַתִּי זָכָה:**

ותפלתי זכה - לא קיללתי חבירי ולא פיללתי לו רעה.

(יח) **אַרְץ אֱלֹהֵי־תִכְסֵי דָמִי וְאֱלֹהֵי מְקוֹם לְזַעֲקָתִי:**

ואל יהי מקום - בארץ להבליע בו צעקתי כי לשמים תעלה.

(יט) **גַּם־עֲתָה הִנֵּה־בְּשָׁמַיִם עֵדִי וְשֶׁהָדִי בַּמַּרְמִים:**

הנה בשמים עדי - יוצרי היודע דרכי.

(כ) **מְלִיצֵי רַעִי אֱלֹהֵי דְלָפָה עֵינָי:**

דלפה - דומעת וזולפת דמעה לשון דילוף.

(כא) **וַיּוֹכַח לְגִבּוֹר עִם־אֱלֹהֵי וּבְן־אָדָם לְרַעְהוּ:**

ויוכח לגבר - והלואי יעשה לי זאת שיתן לי מקום להתווכח גבר עם אלוה להשוות שני
הריבים ריב גבר עם קונו וריב בין אדם לרעהו.

(כב) **כִּי־שָׁנֹת מִסְפָּר יֵאָתְיוּ וְאַרְח לֹא־אָשׁוּב אֶהְלֵךְ:**

כי שנות וגו' - הקצובים מספר לימי חיי. **יאתיו** - יגיעו, ואז ארח לא אשוב אהלך.

יום שלישי // כ"ה אייר

הומש - שלישי פרשת במדבר

(א) {שלישי} {פ} וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן לְמִימֵר.

(ב) אִישׁ עַל-דִּגְלוֹ בְּאֶתֶת לְבַיִת אֲבֹתָם יַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאַהֲל־מוֹעֵד

יַחְנוּ:

גבר על טקסיה בַּאֲתֵנוֹן לְבַיִת אֲבֹתָהוֹן יִשְׁרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִקְבִּיל סְחוֹר סְחוֹר לְמִשְׁכַּן זְמַנָּא יִשְׁרוֹן.
באותות - כל דגל יהיה לו אות מפה צבועה תלויה בו, צבעו של זה לא כצבעו של זה, צבע כל אחד כגוון אבנו הקבועה בחשן, ומתוך כך כל אחד יכיר את דגלו. ומהם למדה המלכות להיות עושים מפאות צבועות בדגליהם, תנחומא (תנחומא במדבר י"ב). דבר אחר: באותות לבית אבותם - באות שמסר להם אביהם יעקב כשנשאווה ממצרים, שנאמר: ויעשו בניו לו כאשר צום (בראשית נ"י"ב) - יהודה יששכר וזבולון ישאו מן המזרח, ראובן שמעון וגד מן הדרום כו', כדאית' בתנחומא בפרשה זו (תנחומא במדבר י"ב). **מנגד** - מרחוק מיל, כמו שנאמר ביהושע: אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה (יהושע ג'ד'), שיוכלו לבא בשבת. ומשה אהרן ובניו והלויים חונים בסמוך לו.

(ג) וְהַחֲנִיִּים קִדְמָה מִזְרְחָה דְגֵל מַחֲנֵה יְהוּדָה לְצַבְאָתָם וְנָשִׂיא לְבְנֵי יְהוּדָה נְחֻשׁוֹן

בְּ-עַמִּינָדָב:

וְדָשְׁרוּ קְדִימָא מְדִנְחָא טִיקֶס מְשָׁרִית יְהוּדָה לְחִילִיהוֹן וְרַבָּא לְבְנֵי יְהוּדָה נְחֻשׁוֹן בְּ-עַמִּינָדָב.

קדמה - לפנים הקרויין קדם, ואיזו היא זו? רוח מזרחית. והמערב קרוי אחור.

(ד) וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבַּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת:

וְחִילִיָּה וּמִנְיַנְיָהוֹן שְׁבַעִין וְאַרְבַּעָא אֶלְפִין וְשִׁית מָאָה.

(ה) וְהַחֲנִיִּים עֲלִיו מֵטָה יִשְׁשַׁכָּר וְנָשִׂיא לְבְנֵי יִשְׁשַׁכָּר נְתַנְאֵל בְּ-צוּעָר:

וְדָשְׁרוּ סְמִיכִין עֲלוֹהֵי שְׁבֻטָא דִּישְׁשַׁכָּר וְרַבָּא לְבְנֵי יִשְׁשַׁכָּר נְתַנְאֵל בְּ-צוּעָר.

(ו) וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיו אַרְבַּעָה וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת:

וְחִילִיָּה וּמִנְיַנְיָהוֹ חֲמִשִּׁין וְאַרְבַּעָא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מָאָה.

(ז) מֵטָה זְבוּלוֹן וְנָשִׂיא לְבְנֵי זְבוּלוֹן אֶלִיאָב בְּ-חִלּוֹן:

שְׁבֻטָא דְזְבוּלוֹן וְרַבָּא לְבְנֵי זְבוּלוֹן אֶלִיאָב בְּ-חִלּוֹן.

(ח) וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיו שְׁבַעָה וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת:

וְחִילִיָּה וּמִנְיַנְיָהוֹ חֲמִשִּׁין וְשִׁבַּעָא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מָאָה.

(ט) כָּל-הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה יְהוּדָה מֵאֵת אֶלֶף וְשִׁמְנִים אֶלֶף וְשֵׁשֶׁת-אֶלְפִים וְאַרְבַּע-

מֵאוֹת לְצַבְאָתָם רֵאשֻׁנָה יִסְעוּ:

כָּל מִנְיַנְיָא לְמְשָׁרִית יְהוּדָה מָאָה וְתַמְנֵן וְשִׁתָּא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מָאָה לְחִילִיהוֹן בְּקִדְמִיתָא נְטִלִין.

יום שלישי // כ"ה אייר

ראשונה יסעו - כשרואין הענן מסתלק, תוקעין הכהנים בחצוצרות ונוסע מחנה יהודה תחילה. וכשהולכין, הולכין בדרך חנייתם: הלויים והעגלות באמצע, דגל יהודה במזרח, ושל ראובן בדרום, ושל אפרים במערב, ושל דן בצפון.

(י) {ס} דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם ונשיא לבני ראובן אליצור בן-שדיאור: טיקס משרית ראובן דרומא לחיליהון ורפא לבני ראובן אליצור בר שדיאור.

(יא) וצבאו ופקדיו ששה וארבעים אלף וחמש מאות: וחיליה ומנניהו ארבעין אלפין וחמיש מאה.

(יב) והחונם עליו מטה שמונה ונשיא לבני שמעון שלמיאל בן-צורישדי: ודשרו סמיכין עלוהי שבטא דשמעון ורפא לבני שמעון שלומיאל בר צורישדי.

(יג) וצבאו ופקדיהם תשעה וחמשים אלף ושלוש מאות: וחיליה ומנניהו חמשין ותשעא אלפין ותלת מאה.

(יד) ומטה גד ונשיא לבני גד אליסף בן-רעואל: ושבטא דגד ורפא לבני גד אליסף בר רעואל.

(טו) וצבאו ופקדיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות וחמשים: וחיליה ומנניהו ארבעין וחמשא אלפין ושית מאה וחמשין.

(טז) כלהפקדים למחנה ראובן מאת אלף ואחד וחמשים אלף וארבע-מאות וחמשים לצבאתם ושנים יסעו:

כל מנניה למשרית ראובן מאה וחמשין וחד אלפין וארבע מאה וחמשין לחיליהון בתנניה נטליו.

(יז) {ס} ונסע אהל-מועד מחנה הלויים בתוך המחנות כאשר יחנו בן יסעו איש על-ידו לדגליהם:

ונטיל משכו זמנא משרית לינאי בגו משרינתא כמא דשרו כן נטליו גבר על אתנריה לטקסיהון.

ונסע אהל מועד - לאחר שני דגלים הללו. **כאשר יחנו כן יסעו** - כמו שפירשתי: הליכתן כחנייתן, כל דגל מהלך לרוח הקבועה לו. **על ידו** - על מקומו, ואין לשון יד זז ממשמעו, רוח של צד היא על ידו, סמוכה לו לכל הושטת ידיו, איינשון איישא בלעז.

(יח) {ס} דגל מחנה אפרים לצבאתם ימה ונשיא לבני אפרים אלישמע בן-עמיהוד: עמיהוד:

טיקס משרית אפרים לחיליהון מערבא ורפא לבני אפרים אלישמע בר עמיהוד.

(יט) וצבאו ופקדיהם ארבעים אלף וחמש מאות: וחיליה ומנניהו ארבעין אלפין וחמיש מאה.

(כ) ועליו מטה מנשה ונשיא לבני מנשה גמליאל בן-פדהצור: ודסמיכין עלוהי שבטא דמנשה ורפא לבני מנשה גמליאל בר פדהצור.

ועליו - כתרגומו: ודסמיכין עלוהי.

(כא) וצבאו ופקדיהם שנים ושלשים אלף ומאתים:

יום שלישי // כ"ה אייר

וחיליה ומננייהוון תלתין ותריין אלפין ומאתון.

(כב) ומטה בנימן ונשיא לבני בנימן אבידן בוגדעני:

ושבטא דבנימין ורבא לבני בנימין אבידן בר גדעוני.

(כג) וצבאו ופקדיהם חמשה ושלשים אלף וארבע מאות:

וחיליה ומננייהוון תלתין וחמשה אלפין וארבע מאה.

(כד) כלהפקדיים למחנה אפרים מאת אלף ושמנת אלפים ומאה לצבאתם

ושלשים יסעו:

כל מנניא למשרית אפרים מאה ותמניא אלפין ומאה לחיליהוון בתליתיתא נטליו.

(כה) {ס} דגל מחנה דן צפנה לצבאתם ונשיא לבני דן אחיעזר בוגדעני:

טיקס משרית דן צפונא לחיליהוון ורבא לבני דן אחיעזר בר עמישדי.

(כו) וצבאו ופקדיהם שנים ושלשים אלף ושבע מאות:

וחיליה ומננייהוון שתין ותריין אלפין ושבע מאה.

(כז) והחנים עליו מטה אשר ונשיא לבני אשר פגעיאל בוגדעני:

ודשרו סמיכין עלוהי שבטא דאשר ורבא לבני אשר פגעיאל בר עכרו.

(כח) וצבאו ופקדיהם אחד וארבעים אלף וחמש מאות:

וחיליה ומננייהוון ארבעין וחד אלפין וחמיש מאה.

(כט) ומטה נפתלי ונשיא לבני נפתלי אחירע בוגדעני:

ושבטא דנפתלי ורבא לבני נפתלי אחירע בר עינו.

(ל) וצבאו ופקדיהם שלשה וחמשים אלף וארבע מאות:

וחיליה ומננייהוון חמשים ותלתא אלפין וארבע מאה.

(לא) כלהפקדיים למחנה דן מאת אלף ושבעה וחמשים אלף ושש מאות לאחרנה

יסעו לדגליהם:

כל מנניא למשרית דן מאה וחמשים ושבע אלפין ושית מאה בבתרייתא נטליו לטקסיהוון.

(לב) {פ} אלה פקודי בני ישראל לבית אבתם כל פקודי המחנות לצבאתם שש-

מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים:

אליו מנני בני ישראל לבית אבתהוון כל מנני משריתא לחיליהוון שית מאה ותלתא אלפין וחמיש מאה וחמשים.

(לג) והלויים לא התפקדו בתוך בני ישראל כאשר צוה יי את משה:

וליואי לא אתמניאו בגו בני ישראל כמא דפקיד יי ית משה.

(לד) ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יי את משה כן חנו לדגליהם וכן נסעו איש

למשפחתו על בית אבתיו:

ועבדו בני ישראל ככל דפקיד יי ית משה כן שרו לטקסיהוון וכן נטליו גבר לזרעיתיה על בית אבתוהי.

תהלים - פרק קי"ט (פסוקים א-עב)

תניא - פרק נ"א

וככה ממש עד"מ א"ס ב"ה ממלא כל עלמין להחיותם ובכל עולם יש ברואים לאין קץ ותכלית רבוא רבבות מיני מדרגות מלאכים ונשמות כו' וכן ריבוי העולמות אין לו קץ וגבול גבוה על גבוה כו'. והנה מהותו ועצמותו של א"ס ב"ה שוה בעליונים ותחתונים כמשל הנשמה הנ"ל וכמ"ש בתיקונים דאיהו סתימו דכל סתימין פי' דאפי' בעלמין סתימין דלעילא הוא סתום ונעלם בתוכם כמו שהוא סתום ונעלם בתחתוני' כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל אפי' בעולמות עליונים. ונמצא כמו שמצוי שם כך נמצא בתחתונים ממש. וההבדל שבין עולמו' עליונים ותחתונים הוא מצד המשכת החיות אשר א"ס ב"ה ממשיך ומאיר בבחי' גילוי מההעלם [שוה אחד מהטעמי' שההשפעה והמשכות החיות מכונה בשם אור עד"מ] להחיות העולמות והברואים שבהם שהעולמו' העליוני' מקבלים בבחי' גילוי קצת יותר מהתחתוני' וכל הברואי' שבהם מקבלים כל א' כפי כחו ותכונתו שהיא תכונת ובחי' המשכה הפרטית אשר א"ס ב"ה ממשיך ומאיר לו. והתחתונים אפי' הרוחניים אינם מקבלים בבחי' גילוי כ"כ רק בלבושים רבים אשר א"ס ב"ה מלביש בהם החיות והאור אשר ממשיך ומאיר להם להחיותם וכ"כ עצמו וגברו הלבושים אשר א"ס ב"ה מלביש ומסתר בהם האור והחיות עד אשר ברא בו עוה"ז החומרי והגשמי ממש ומהוהו ומחיהו בחיות ואור אשר ממשיך ומאיר לו אור המלוּבש ומכוסה ומוסתר בתוך הלבושים הרבים והעצומים המעלימים ומסתירי' האור והחיות עד שאין נראה ונגלה שום אור וחיות רק דברים חומריים וגשמיים ונראים מתים אך בתוכם יש אור וחיות המהוה אותם מאין ליש תמיד שלא יחזרו להיות אין ואפס כשהיו ואור זה הוא מא"ס ב"ה רק שנתלבש בלבושים רבים וכמ"ש בע"ה שאור וחיות כדור הארץ החומרי הנראה לעיני בשר הוא ממלכות דמלכות דעשיה ובתוכה מלכות דיצירה:

בדפוסים הקודמים הי' כתוב "מלכות דמלכות דעשיה" ונ"ל דצ"ל "מלכות דיצירה" וכ"ה באגה"ק סי' כ"ה המתחיל להבין אמרי בינה כו'. נמצא לפנינו גוף כתי"ק]:

וכו' עד שבתוך כולן י"ס דאצילות המיוחדות במאצילן א"ס ב"ה:

לוח היום-יום

כ"ה אייר, מ' לעמר.

ממאמרי רבינו הזקן בשנת תקנ"ה בליאזנא: שכר מצווה - מצווה, המצוה בעצם עצמותה היא השכר והתגלות העצמות תהיה לעתיד, אבל זהו הקרן קיימת של המצווה, אמנם פירותיה אדם אוכל בעולם הזה, והוא בכל מצוה ומצוה בענינה, דכאשר צריך לאותו דבר הוא נענה.

נ"ך יומי - איוב פרק י"ז

(א) רוחי חבלה ימי נזעכו קברים לי:

נזעכו - נקפצו, כמו: נדעכו (איוב י'). **קברים לי** - מוכן אני לקבר.

(ב) אם-לא התלים עמדי ובהמרותם תלן עיני:

אם לא - אם לא זאת באתי שבני אדם התולים נועדו עמי בתנחומי להתל בי. **ובהמרותם** - כמו וימרו בי (יחזקאל כ', י"ג), ממרים הייתם (דברים ט', ז', כ"ד), לשון בהקנטתכם. **תלן עיני** - עיני ולבי ומחשבתי לנוח בהן.

(ג) שימה-נא ערבני עמד מי הוא לידי יתקע:

שימה נא - הבורא. **ערבני** - בתקע כף להתווכח יחד, כמו: מי הוא מאלה לידי יתקע ויטיב לו.

(ד) כילבם צפנת משכל על-פן לא תלמם:

כי לבם צפנת משכל - ועל כן לא תרומם תפארתך על ידיהם.

(ה) לחלק יגיד רעים ועיני בגיו תכלנה:

לחלק יגיד - לחלקלקות יגיד כל אחד מהם את רעו וזאת תבא להם עיני בניו תכלינה.

(ו) והציגני למשל עמים ותפת לפנים אהיה:

ותופת - כמו תוף. **לפנים** - של בריות אני.

(ז) ותכה מפעש עיני ויצרי כצל כלם:

ויצורי - איברים שאני נוצר בהם.

(ח) ישמו ישראל על-זאת ונקי על-חגף יתערר:

ישומו - יתמהו. **ונקי** - אם יש צדיק שומע בהתולות החניפים האלה. **יתעורר** - לריב בכם.

יום שלישי // כ"ה אייר

(ט) וַיֵּאחֶזְזוּ צְדִיק דְרָכּוֹ וְטְהַר־יָדָיִם יִסִּיף אֶמְץ:

ויאחזז - כל צדיק דרכו לעמוד כנגד כת חניפים.

(י) וַיֹּאמְרוּ לָכֵן תָּשׁוּבוּ וּבֵאוּ נָא וְלֹא־אֶמְצָא בְכֶם חָכְם:

ואולם כולם - אני אומר לכם תשובו נא ובאו נא.

ולא אמצא בכם חכם - במה שאתם מלעיגי' על קבלתי.

(יא) יָמֵי עֲבָרוּ זְמַנִּי נִתְקַוּ מִזְרָשֵׁי לְבָבִי:

ימי וגו' - הנה ימי טובתי שהורגלתי בהם עברו. **זמנתי** - שזמנתי להאריך בטובה נתקו.

מורשי לבבי - מחשבות שלבי מורשני שהיה לבי אומר לי לירש טובה לפי דרכי.

(יב) לַיְלָה לַיּוֹם יִשְׁימוּ אֹר קְרוֹב מִפְּנֵי־חֶשֶׁךְ:

לילה ליום ישימו - התולים אלה הופכי' לי לילה ליום כי מצרת התולים לא אישן בלילה.

אור קרוב - וקצר לי מפני צרות חשך לילה, אור קרוב כאשר יבא השמש נראה לי שעתה

מקרוב האיר היום ונקצר וחלף לו, כמו: העיר הזאת קרובה (בראשית י"ט, כ') - נתיישבה

מקרוב מחדש, וכמו כי רננת רשעים מקרוב (איוב כ', ה'), וכמו חדשים מקרוב באו

(דברים ל"ב, י"ז).

(יג) אִם־אֶקְוֶה שְׁאוֹל בֵּיתִי בַחֶשֶׁךְ רִפְדֹתִי יִצְוּעֵי:

אם אקוה שאול - כמו אם חרוצים ימיו (איוב י"ד:ה'), כלומר מאחר שאני מקוה שאול

ביתי. **ובחשך רפדתי** - שיטחתי יצועי בקבר.

(יד) לִשְׁחַת קָרָאתִי אָבִי אֶתָּה אִמִּי וְאַחֲתִי לְרַמָּה:

לשחת קראתי אבי אתה - להתלונן בו ימים רבים כאילו הוא אבי מאחר שתקותי זאת

היא.

(טו) וַאֲיֵה אֶפּוֹ תִקְוֹתַי וְתִקְוֹתַי מִי יִשׁוּרְנָה:

ואיה אפו תקותי - ואת למה נמשכת ומי ישורנה להריצה עדי.

(טז) בְּדֵי שְׁאוֹל תִּרְדָּנָה אִם־יַחַד עַל־עֵפֶר נָחַת:

בדי שאול תרדנה - אותם אברים שסופן לירד שאול שתהא יחד על עפר נחת. **נחת** -

מלונן לשון ותנח עליהם הרוח (במדבר י"א, כ"ו).

יום רביעי // כ"ו אייר // יסוד שביסוד

הומש - רביעי פרשת במדבר

(א) {רביעי} {פ} וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבְרַר יְיָ אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי:
וְאֵלֶּיךָ תּוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹמָא דְּמַלְלִיל יְיָ ית מֹשֶׁה בְּטוֹרָא דְּסִינַי.

ואלה תולדות אהרן ומשה - ואינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה לפי שלימדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו.
ביום דבר י"י את משה - נעשו אילו תולדות שלו, שלימד מה שלימד מפי הגבורה.

(ב) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אֶהְרֹן הַבֶּכֶר | נָדָב וָאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר:
וְאֵלֶּיךָ שְׁמֵהּ בְּנֵי אֶהְרֹן בּוֹכְרָא נָדָב וָאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר.

(ג) אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהְרֹן הַכְּהֹנִים הַמְּשַׁחִים אֲשֶׁר־מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן:
אֵלֶּיךָ שְׁמֵהּ בְּנֵי אֶהְרֹן כְּהֵנָּא דְּאֶתְרַבִּיאוּ דְּאֶתְקָרַב קוֹרְבָנְהוֹן לְשִׁמְשָׁא.

(ד) וַיִּמַּת נָדָב וָאֲבִיהוּא לְפָנָי יְיָ בְּהַקְרִיבֵם אֲשֶׁר זָרָה לְפָנָי יְיָ בְּמִדְבַּר סִינַי וּבְנִי לֹא־
הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר עַל־פְּנֵי אֶהְרֹן אֲבִיהֶם:

וַיִּמַּת נָדָב וָאֲבִיהוּא קָדָם יְיָ בְּקוֹרְבָנְהוֹן אִישְׁתָּא נּוֹכְרִיתָא קָדָם יְיָ בְּמִדְבַּר סִינַי וּבְנִי לֹא הָיוּ לָהֶן וְשִׁמִּישׁ אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר עַל אִפֵּי אֶהְרֹן אֲבִיהוֹן.
על פני אהרן - בחייו.

(ה) {פ} וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וַיִּמְלִיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימַר.

(ו) הַקָּרֵב אֶת־מִטָּה לְוִי וְהֶעֱמַדְתָּ אֹתוֹ לְפָנָי אֶהְרֹן הַכֹּהֵן וְשִׁרְתוֹ אֹתוֹ:
קָרִיב ית שְׁבֻטָּא דְּלוֹי וְיִתְקִים יְתִיבָא קָדָם אֶהְרֹן כְּהֵנָּא וַיִּשְׁמְשׁוּן יְתִיבָא.

(ז-ו) **ושרתו אותו** - ומהו השרות? ושמרו את משמרתו, לפי ששמירת המקדש עליו שלא יקרבו לו, כמו שנאמר: אתה ובניך ובית אבך תשאו את עון המקדש (במדבר י"ח:א), והלויים הללו מסייעין אותו, זו היא השירות.

(ז) וְשִׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרְתּוֹ וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הַעֲדָה לְפָנָי אֶהְרֹן מוֹעֵד לְעֵבֶד אֶת־
עֲבַדְתָּ הַמְּשָׁכָן:

וַיִּטְרוּן ית מִטְרֵתִיבָא וְיִת מִטְרֵת כָּל כְּנִשְׁתָּא קָדָם מְשָׁכָן זְמָנָא לְמַפְלַח ית פּוֹלְחֵן מְשָׁכָנָא.

(ז) **ושמרו משמרתו** - כל מינוי שהאדם ממונה עליו ומוטל עליו לעשותו קרוי משמרת בכל המקרא ובלשון משנה, כמו שאמור בבגתן ותרש: והלא אין משמרת ומשמרתך שוה (בבלי מגילה י"ג, ב), וכן במשמרת כהונה ולויה.

(ח) וְשִׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי אֶהְרֹן מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶד אֶת־עֲבַדְתָּ
הַמְּשָׁכָן:

וַיִּטְרוּן ית כָּל מְגִי מְשָׁכָן זְמָנָא וְיִת מִטְרֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַפְלַח ית פּוֹלְחֵן מְשָׁכָנָא.

יום רביעי // כ"ז אייר // יסוד שביסוד

ואת משמרת בני ישראל - שכולן היו זקוקין לצורכי המקדש, אלא שהלויים באים תחתיהם בשליחותם, לפיכך לוקחין מהן המעשרות בשכרם, שנאמר: כי שכר הוא לכם חלף עבודתכם (במדבר י"ח, ל"א).

(ט) וְנִתְּתָה אֶת־הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו נְתוּנִים נְתוּנִים הֵמָּה לֹא מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְתַתִּין יָת לַיִּנְאִי לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו מִסִּירִין יְהִיבִין אֲנֹנִין לִיה מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

נתונים המה לו - לעזרה. **מאת בני ישראל** - כמו מתוך בני ישראל, כלומר משאר כל העדה ניבדלו לכך בגזירת המקום, והוא נתנם לו, שנאמר: ואתנה את הלויים וגו' (במדבר ח', י"ט).

(י) וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד וְשָׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנַּתְּם וְהָזַר הַקָּרֵב יוֹמֵת: וְיָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנֵיהִי תִמְנִי וְיִטְרוּן יָת כְּהוֹנֵתְהוֹן וְחִילוּנֵי דִיקָרֵב יִתְקַטִּיל.

ואת אהרן ואת בניו תפקד - לשון פקידות, ואינו לשון מניין. **ושמרו את כהונתם** - קבלת דמים, וזריקה, והקטר, ועבודות המסורות לכהנים.

(יא) {פ} וַיְדַבֵּר יי אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיִּמְלִיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר.

(יב) וַאֲנִי הִנֵּה לְקַחְתִּי אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל־בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּים:

וְאֲנִי הָא קַרִיבִית יָת לַיִּנְאִי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲלָף כָּל בּוֹכְרָא פֶתַח וְלָדָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְהוֹן מִשְׁמִשִּׁין קְדָמִי לַיִּנְאִי.

ואני הנה לקחתי - ואני מהיכן זכיתי בהן מתוך בני ישראל - שיהו ישראל שוכרין אותם לשירות שלי? על ידי הבכורות זכיתי בהן, ולקחתים תמורתם. לפי שהיתה העבודה בבכורות, וכשחטאו בעגל נפסלו, והלויים שלא עבדו עבודה זרה נבחרו תחתיהם. [עד שלא הוקם המשכן נתנו העבודה בבכורות (משנה זבחים י"ד, ד') דהוא גדול אחיו וחשוב שבבית].

(יג) כִּי לִי כָּל־בְּכוֹר בְּיוֹם הַכֹּתִי כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָּל־בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה לִי יִהְיוּ אֲנִי יי:

אָרִי דִילִי כָּל בּוֹכְרָא בְיוֹמָא דְקַטְלִית כָּל בּוֹכְרָא בְּאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם אֶקְדִּישִׁית קְדָמִי כָּל בּוֹכְרָא בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד בְּעִירָא דִילִי וַיְהוֹן אֲנִי יי.

תהלים - פרק קי"ט (פסוקים עג-קעו)

תניא – פרק נ"ב

פרק נב וכמו שבנשמת האדם עיקר גילוי כללות החיות הוא במוחין וכל האברים מקבלים אור וכח לבד המאיר להם ממקור גילוי החיות שבמוחין ככה ממש עד"מ עיקר גילוי כללות המשכת החיות להחיות העולמות והברואים שבהם הוא מלוּבש ונכלל ברצונו והכמתו ובינתו ודעתו ית' הנק' בשם מוחין והן הן המלוּבשים בתורה ומצותיה וגילוי כללות המשכה זו הוא מקור החיות אשר העולמות מקבלים כל א' בפרטות רק הארה מתפשטת

ומאירה ממקור זה כדמיון אור המתפשט מהשמש עד"מ וכחות אברי הגוף מהמות הנ"ל ומקור זה הוא הנקרא עלמא דאתגליא ומטרונית' ואימא תתאה ושכינה מלשון ושכנתי בתוכם על שם שמקור זה הוא ראשית התגלות אור א"ס אשר ממשיך ומאיר לעולמות בבחי' גילוי וממקור זה נמשך לכל א' האור וחיות פרטי הראוי לו ושוכן ומתלבש בתוכם להחיותם ולכן נקרא אם הבנים עד"מ וכנסת ישראל שממקור זה נאצלו נשמות דאצי' ונבראו נשמות דבריאה וכו' וכולן אינן רק מהתפשטות החיות והאור מהמקור הזה הנק' שכינה כהתפשטות האור מהשמש

לוח היום-יום

כ"ו אייר, לעמר

קודם ציווי הוכח תוכיח, כתיב "ולא תשנא את אחיך", כי זהו תנאי מוקדם להוכחה. ואחרי זה כתיב "ולא תשא עליו חטא", שאם לא פעלה ההוכחה, בודאי אתה האשם, שלא היו דברים היוצאים מן הלב.

נ"ך יומי - איוב פרק י"ה

(א) {פ} וַיַּעַן בְּלִדְדַּי הַשָּׁחִי וַיֹּאמֶר: (ב) עַד-אָנֹכִי | תְּשִׁימוּן קִנְיֵי לְמַלְיָן תְּבִינִי וְאַחַר נְדַבֵּר:

קנציי - סוף. תבינו - תשתקו להבין ולשמוע את אשר נדבר.

(ג) מְדוּעַ נְחַשְׁבְּנוּ כְּבַהֲמָה נְטֻמִּינוּ בְּעֵינֵיכֶם:

נטמינו בעיניכם - נחשבנו בעיניכם טמונין ואין יסוד בתיבה זו זולתי ט' מ' כמו טמונין פלשתאי, תרגום של סתמום פלשתים (בראשית כ"ו:ט"ו), יש מפרשים לשון טמינה וטעות הוא בידם שא"כ צריכה התיבה שני נונין אחד ביסוד וא' בשמוש של רבים.

(ד) טָרַף נִפְשׁוֹ בְּאֶפֶס הַלְמַעַנָּה תַעֲזֹב אֶרֶץ וַיַּעֲתֵק-צֹר מִמְּקוֹמוֹ:

טורף נפשו - חוזר על איוב לך אני אומר הטורף ומחבל נפשו באפו ובכעסו. הלמענך - הלמען צדקתך תעזב הארץ ממשפט מדתה. ויעתק צור - היוצר (ממקומו) מדעתו וממדתו.

(ה) גַּם אֲזֹר רְשָׁעִים יִדְעֶךָ וְלֹא-יִגָּה שְׁבִיב אֲשׁוּ:

גם - עתה לפי צעקתך זאת תנהג לדורות. אור רשעים ידעך - יקפץ ממקומו. שביב - אשטנצילא.

(ו) אֲזֹר חֲשֶׁךְ בְּאֶהְלוֹ וְנִירוֹ עָלָיו יִדְעֶךָ: (ז) יִצְרוּ צַעֲדֵי אֹנְוֹ וְתִשְׁלִיכֵהוּ עַצְתּוֹ:

יצרו - יהיו קצרים צעדי כחו. ותשליכהו - מעליו עצתו שיעץ אשר לא יתקיים.

(ח) כִּי־שָׁלַח בְּרַשְׁתָּ בְּרַגְלָיו וְעַל־שִׁבְכָה יִתְהַלֵּךְ:

כי וגו' - סופו אשר שולח ברשת (שולחו) רגליו לצעוד על הרשת וליתפש. **ועל שבכה יתהלך** - היא רשת כל שבכה עשויה כמו רשת והוא קייפא שבראשי הנשים.

(ט) יֵאָחַז בְּעֵקֶב פֶּחַ יִחְזַק עָלָיו צַמִּים:

יאחז - יאחזנו בעקב פח.

(י) טָמוֹן בְּאֶרֶץ חֶבְלוֹ וּמַלְכֻדָּתוֹ עָלַי נְתִיב:

טמון בארץ - תחת רגליו. **חבלו** - חבל מצודתו אשר ילכד בה. **ומלכודתו** טמון עלי נתיבו כשם שטומנין חבל מלכודת לעופות.

(יא) סָבִיב בְּעֵתָהּ בַּלְהוֹת וְהִפְיָצָהּ לְרַגְלָיו:

בלהות - שדים. **והפיצוהו לרגליו** - (ינפצוהו) יחבטוהו על הארץ.

(יב) יְהִירְעֵב אָנֹכִי וְאֵיד נָכוֹן לְצַלְעֹי:

אנו - בנו. **לצלעו** - אשתו.

(יג) יֹאכַל בְּיַד עֹרֹו יֹאכַל בְּיַד בְּכוֹר מוֹת:

יאכל בדי עורו - ויאכל כל שאר בדיו בניו ובנותיו. **בכור מות** - שר המות, כמו: אני בכור אתנהו (תהלים פ"ט, כ"ח).

(יד) יִנְתַּק מֵאֶהָלוֹ מִבְּטָחוֹ וְתִצְעֵדָהּ לְמַלְךְ בַּלְהוֹת:

ינתק מאהלו - מאשתו. **מבטחו** - שהיא בטוחה בו, (מבטחו) מבטחת שלו שהיא בוטחת עליו. **ותצעדהו** - והיא תצעידהו ותשלחהו (מעליה) לקבר למלך השדים.

(טו) תִּשְׁכֹּן בְּאֶהָלוֹ מִבְּלִילֹו יִזְרָה עַל־נְוָהּ גְּפָרִית:

תשכון באהלו - אלמנה. **מבלי לו** - (שלא תהא שלו) שהרי מת, וסוף יזורה על נוהו גפרית.

(טז) מִתַּחַת שָׁרְשָׁיו יִבָּשׁוּ וּמִמַּעַל יִמַּל קְצִירוֹ: (יז) זְכָרוֹ־אָבֵד מִנִּי־אֶרֶץ וְלֹא־שֵׁם לוֹ

עַל־פְּנֵי־חַוּץ: (יח) יִהְיֶה־מְאֹר אֶל־חֹשֶׁךְ וּמִתְבַּל יִנְדָּהּ:

יהדפוהו - מן השמים.

(יט) לֹא נִין לוֹ וְלֹא־נֶכֶד בְּעַמּוֹ וְאֵין שָׂרִיד בְּמִגּוּרָיו:

נכד - בן הבן.

(כ) עַל־יָוֹמוֹ נִשְׁמוּ אֲחֵרָנִים וְקִדְמָנִים אֲחָזוּ שָׁעַר:

נשמו אחרונים - תמהו בשומעם על איד אשר בא לו. **שער** - לא יתכן להיות מגדרת שער שאין טעם שער (בשי"ן אלא בעין) ואינו נהפך לקמץ באתנחתא וסוף פסוק, ל"ש.

(כא) אֶדְ־אֶלָּה מִשְׁכָּנֹת עֵגֶל זֹזָה מְקוֹם לֹא־יִדְע־אֵל:

אלה משכנות עול - זה אחריתם.

יום חמישי \ \ כ"ז אייר

הומש - המישי פרשת במדבר

(כג יד) {חמישי} {פ} וַיְדַבֵּר יי אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר:
וּמְלִיל יי עִם מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר דְּסִינַי לְמִימַר.

(טו) פֶּקֶד אֶת-בְּנֵי לְוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה תִּפְקְדֵם:
מִנִּי יַת בְּנֵי לְוִי לְבֵית אֲבֹתֵיהֶן לְזַרְעֵיהֶן כָּל דְּכוּרָא מִבֶּן יָרְחָא וְלַעֲלָא תִּמְנִינֶן.

מבן חדש ומעלה - משיצא מכלל נפלים הוא נימנה ליקרות שומר משמרת הקדש. א"ר יהודה ב"ר שלום למוד הוא אותו השבט להיות נמנה מן הבטן, שנאמר: אשר ילדה אותה ללוי במצרים (במדבר כ"ו, נ"ט), עם כניסתה בפתח מצרים ילדה אותה ונמנת בשבעים נפש, שכשאתה מוצא חשבונם לא תמצאם אלא שבעים חסר אחד, והיא השלימה את המניין.

(טז) וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה עַל-פִּי יי כַּאֲשֶׁר צִוָּה:
וּמִנָּא יְתִהוֹן מֹשֶׁה עַל מִימְרָא דִּי כָּמָא דְאַתְּפִקֵּד.

על פי י"י - אמר משה לפני הקב"ה: היאך אני נכנס לבתי כולם ולתוך אהליהם לדעת מיניין יונקיהם, אמר לו הקב"ה: עשה אתה שלך ואני אעשה שלי. הולך משה ועומד על פתח האהל והשכינה מקדמת לפניו, ובת קול יוצאה מן האהל ואומרת: כך וכך תינוקות יש באוהל הזה. לכך נאמר: על פי י"י.

(יז) וַיְהִי-וְאֵלֶּה בְּנֵי-לְוִי בְּשֵׁמֹתָם גִּרְשׁוֹן וְקַהַת וּמֶרָרִי:
וְהָיוּ אֵלָיו בְּנֵי לְוִי בְּשֵׁמֹתֵיהֶן גִּרְשׁוֹן וְקַהַת וּמֶרָרִי.

(יח) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי-גִרְשׁוֹן לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבָנֵי וְשִׁמְעִי:
וְאֵלָיו שְׁמֵהָ בְּנֵי גִרְשׁוֹן לְזַרְעֵיהֶן לְבָנֵי וְשִׁמְעִי.

(יט) וּבְנֵי קַהַת לְמִשְׁפַּחְתָּם עֶמְרָם וַיְצַהֵר חֶבְרוֹן וְעִזִּיאֵל:
וּבְנֵי קַהַת לְזַרְעֵיהֶן עֶמְרָם וַיְצַהֵר חֶבְרוֹן וְעִזִּיאֵל.

(כ) וּבְנֵי מֶרָרִי לְמִשְׁפַּחְתָּם מַחֲלִי וּמוּשִׁי אֵלָה הֵם מִשְׁפַּחַת הַלְוִי לְבֵית אֲבֹתָם:
וּבְנֵי מֶרָרִי לְזַרְעֵיהֶן מַחֲלִי וּמוּשִׁי אֵלָיו אֲנֹן זַרְעֵית לְוִי לְבֵית אֲבֹתֵיהֶן.

(כא) לְגִרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלְבָנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפַּחַת הַגִּרְשֵׁנִי:
לְגִרְשׁוֹן זַרְעֵית לְבָנֵי וְזַרְעֵית שִׁמְעִי אֵלָיו אֲנֹן זַרְעֵית גִּרְשׁוֹן.

לגרשון משפחת הלבני - כלומר: לגרשון היו הפקודים, משפחת הלבני והשמעי פקודיהם כך וכך.

(כב) פֶּקֶדִיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה פִּקְדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ
מֵאוֹת:

מִנְּגִיחֹן בְּמִנְּוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבֶּן יָרְחָא וְלַעֲלָא מִנְּגִיחֹן שִׁבְעָא אֲלָפִין וַחֲמִישׁ מֵאָה.

יום חמישי \ כ"ז אייר

(כג) משפחת הגרשני אחרי המשכן יחנו ימה:
זרעית גרשון אחרי משפנת ישרון מערבא.

(כד) ונשיא בית-אב לגרשני אליסף בן-לאל:
ורב בית בא לבית גרשון אליסף בר לאל.

(כה) ומשמרת בני-גרשון באהל מועד המשכן והאהל מכסהו ומסד פתח אהל
מועד:

ומטרת בני גרשון במשכן זמנא משפנתא ופרסא חופאיה ופרסא דתרע משכן זמנא.
המשכן - יריעות התחתונות. **והאהל** - יריעות העשויות לגג. **מכסהו** - עורות אילים
ותחשים. **ומסך פתח** - הוא הוילון.

(כו) וקלעי החצר ואת-מסד פתח החצר אשר על-המשכן ועל-המזבח סביב ואת
מיתריו לכל עבדתו:

ויסרדי דרתא ונת פרסא דתרע דרתא דעל משפנתא ועל מדבחא סחור סחור ונת אטונוהי לכל פולחניה.
את מיתריו - של משכן והאהל, ולא של חצר.

(כז) {ס} ולקחת משפחת העמרמי ומשפחת היצהרי ומשפחת החברני ומשפחת
העזיאלי אלה הם משפחת הקהתי:

ולקחת זרעית עמרם וזרעית יצהר וזרעית חברון וזרעית עזיאל אליו אנו וזרעית קהת.

(כח) במספר כל-זכר מבן-חדש ומעלה שמנת אלפים ושיש מאות שמרי משמרת
הקדש:

במנין כל דכורא מבר ירחא ולעילא תמננא אלפיו ושית מאה נטרי מטרתא דקודשא.

(כט) משפחת בני-קהת יחנו על ירך המשכן תימנה:

זרעית בני קהת ישרון על שדא דמשפנתא דרומא.

משפחות בני קהת יחנו תימנה - וסמוכין להם דגל ראובן החונים תימנה, אוי לרשע אוי
לשכנו, לכך לקו מהן דתן ואבירם ומאתים וחמשים איש עם קרח ועדתו שנמשכו עמהם
במחלקתם.

(ל) ונשיא בית-אב למשפחת הקהתי אליצפן בן-עזיאל:

ורב בית בא לזרעית קהת אליצפן בר עזיאל.

(לא) ומשמרתם הארון והשלחן והמנרה והמזבח וכלי הקדש אשר ישרתו בהם
והמסד וכל עבדתו:

ומטרתהון ארונא ופתורא ומנרתא ומדבחיא ומני קודשא דישמשון בהון ופרסא וכל פולחניה.

והמסך - היא הפרכת, שאף היא קרויה פרכת המסך.

(לב) ונשיא נשיאי הלוי אלעזר בן-אהרן הכהן פקדת שמרי משמרת הקדש:

ואמרכלא דממנא על רברבי ליואי אלעזר בר אהרו כהנא מתחות ידוהי ממונו נטרי מטרתא דקודשא.

יום חמישי \ \ כ"ז אייר

ונשיא נשיאי הלוי - ממונה על כולם. ועל מה היא נשיאותו? **פקדת שומרי משמרת** - על ידו היא פקדת כולם.

(לג) **למַרְרֵי מִשְׁפַּחַת הַמַּחֲלֵי וּמִשְׁפַּחַת הַמּוֹשֵׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפַּחַת מְרָרִי:**
למַרְרֵי זְרַעֲיִת מַחֲלֵי וְזְרַעֲיִת מוֹשֵׁי אֶלְיִן אֲנֹן וְזְרַעֲיִת מְרָרִי.

(לד) **וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפָּר כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמִמֶּלֶךְ שֵׁשֶׁת אַלְפִים וּמֵאֹתָיִם:**
וּמִנְּיָנִיהוּן בְּמִנְּנֹן כָּל דְּכוּרָא מִבֶּר יִרְחָא וּלְעִילָא שְׂפָא אֶלְפִין וּמֵאֹתָן.

(לה) **וּנְשִׂיא בֵּית-אָב לְמִשְׁפַּחַת מְרָרִי צוּרִיאֵל בֶּן-אֲבִיחֵיל עַל יַרְדֵּי הַמִּשְׁכָּן יִחַנּוּ צָפְנָה:**

וְרַב בֵּית בָּא לְזְרַעֲיִת מְרָרִי צוּרִיאֵל בֶּר אֲבִיחֵיל עַל שְׂדָא דְּמִשְׁכָּנָא לְשָׁרוֹן צְפוּנָא.

(לו) **וּפְקֻדַת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קְרָשִׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחִיו וְעַמְדָּיו וְאֲדָנָיו וְכָל-כְּלָיו וְכָל עֲבָדָתוֹ:**

וְדַמְסִיר לְמִטֵּר לְבְנֵי מְרָרִי דְּפִי מִשְׁכָּנָא וְעִבְרֹהִי וְעַמּוּדוֹהִי וְסִמְכוֹהִי וְכָל מְנוּהִי וְכָל פּוֹלְחָנִיה.

(לז) **וְעַמְדֵי הַחֹצֵר סָבִיב וְאֲדָנֵיהֶם וַיִּתְדֹתָם וּמִיתְרֵיהֶם:**

וְעַמּוּדֵי דְּרִתָּא סְחוּר סְחוּר וְסִמְכֵיהוֹן וְסִפֵּיהוֹן וְאַטוּנֵיהוֹן.

(לח) **וְהַחֲנִים לְפָנֵי הַמִּשְׁכָּן קִדְמָה לְפָנָי אֶהֱל־מוֹעֵד | מִזְרְחָה מִשָּׁה | וְאַהֲרֹן וּבָנָיו שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזֶּר הַקָּרֵב יוֹמֵת:**

וְדִשְׁרוּ קָדָם מִשְׁכָּנָא קְדוּמָא קָדָם מִשְׁכָּן זְמָנָא מִדְּנִחָא מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּבְנֵיהִי נְטָרִין מִסְּרִתָּא דְּקוּיִדְשָׁא לְמִסְּרִתָּא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְחִילוּנֵי דְּיִקְרָב יִתְקַטִּיל.

משה אהרן ובניו - וסמוכין להם דגל מחנה יהודה, והחונים עליו יששכר וזבולן, טוב

לצדיק טוב לשכינו, לפי שהיו שכניו של משה שהיה עוסק בתורה נעשו גדולים בתורה,

שנאמר: יהודה מחוקקי (תהלים ס', ט'), ומבני יששכר יודעי בינה לעתים (דברי הימים

א ו"ב, ל"ג), מאתים ראשי סנהדראות, ומזבולון מושכים בשבט סופר (שופטים ה', י"ד).

(לט) **כָּל-פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל-פִּי יְיָ לְמִשְׁפַּחְתָּם כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמִמֶּלֶךְ שֵׁשֶׁת אַלְפִים וּמֵאֹתָיִם וְעֹשְׂרֵים אָלֶף:**

כָּל מִנְּיָנֵי לִינְאֵי דְּמָנָא מִשָּׁה וְאַהֲרֹן עַל מִימְרָא דִּי לְזְרַעֲיִתָהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבֶּר יִרְחָא וּלְעִילָא עֲשָׂרִין וַיִּתְרִין אֶלְפִין.

אשר פקד משה ואהרן - נקוד על אהרן לומר שלא נמנה במנין הלויים. אבל משה נמנה

עמם. **שנים ועשרים אלף** - ובפרטן אתה מוצא שלש מאות יתירים, בני גרשון שבעת

אלפים וחמש מאות (במדבר ג', כ"ב), בני קהת שמנת אלפים ושש מאות (במדבר ג',

כ"ח), בני מררי ששת אלפים ומאתים (במדבר ג', ל"ד), הרי עשרים ושנים אלף ושלש

מאות. ולמה לא כללן עם שאר, ויפדו את הבכורות, ולא יהו זקוקין השלשה ושבעים

ומאתים בכורות העודפים על המינין לפידיון? אמרו רבותינו במסכת בכורות: אותן שלש

מאות לויים בכורות היו, ודיים שיפקיעו את עצמן מן הפדיון (בבלי בכורות ה', א).

תהלים - פרקים ק"כ-קל"ד

תניא - פרק נ"ב

אבל השכינה עצמה שהיא ראשית הגילוי ועיקרו מה שא"ס ב"ה מאיר לעולמות בבחי' גילוי והיא מקור כל המשכות החיות שבכל העולמות [שכל החיו' שבהם אינו רק אור המתפשט ממנה כאור המתפשט מהשמש] א"א לעולמות לסבול ולקבל אור שכינתה שתשכון ותתלבש בתוכם ממש בלא לבוש המעלים ומסתיר אורה מהם שלא יתבטלו במציאות לגמרי במקורם כביטול אור השמש במקורו בגוף השמש שאין נראה שם אור זה רק עצם גוף השמש בלבד. ומהו הלבוש שיוכל להסתירה ולהלבישה ולא יתבטל במציאות באורה הוא רצונו ית' וחכמתו וכו' המלובשים בתורה ומצותיה הנגלית לנו ולבנינו דאורייתא מחכמה נפקת היא חכמה עילאה דלעילא לעילא מעלמא דאתגליא דאיהו חכים ולא בחכמה ידיעה וכו' וכמש"ל שאור א"ס ב"ה מלובש ומיוחד בחכמה עילאה והוא ית' וחכמתו אחד רק שירדה בסתר המדרגות ממדריגה למדריגה בהשתלשלות העולמות עד שנתלבשה בדברים גשמיים שהן תרי"ג מצות התורה.

לוח היום-יום

כ"ז אייר, מ"ב לעמר

אבי אדמו"ר סיפר ששמע מאביו בשם הצמח צדק ששמע מרבינו הזקן שהיה קורא את עצמו בשם בן להרב המגיד ובשם נכד להבעל שם טוב.

נ"ך יומי - איוב פרק י"ט

(א) {פ} וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: (ב) עֲדָאָנָה תּוֹגְיוֹן נַפְשִׁי וְתִדְכָּאוּנִי בְּמַלְאִים:

תוגיון - לשון תוגה.

(ג) זֶה עֵשֶׂר פְּעָמִים תְּכַלִּימוּנִי לֹא־תִבְשׂוּ תִהְיֶינִי לִי:

עשר פעמים - עשר פרשיות יש עד כאן. תהכרו לי - תתנכרו לי.

(ד) וְאֶף־אֲמַנָּם שְׂגִיתִי אֲתִי תִלְיִן מְשׁוּגָתִי:

אתי תלין - אני הוא הלוקח מכות על משוגתי.

(ה) אִם־אֲמַנָּם עָלַי תִּגְדְּלוּ וְתוֹכִיחוּ עָלַי חֲרָפְתִּי:

אם אמנם - אתם נוספים עלי לצרתי ותוכיחו עלי חרפתי מראים ומוכיחים חרפתי על

פני.

יום חמישי \ כ"ז אייר

(ו) דַּעוּ-אִפּוּ כִּי-אֵלֹהִים עֲוֹתָנִי וּמְצוּדוֹ עָלַי הַקִּיף: (ז) הֵן אֶצְעֵק חֶמֶס וְלֹא אֶעֱנֶה אֲשׁוּעַ וְאִין מִשְׁפָּט:

אצעק - על חמס ולא אענה.

(ח) אֲרַחֵי גָדֵר וְלֹא אֶעֱבֹר וְעַל נְתִיבוֹתַי חֲשֹׁךְ יִשָּׁים: (ט) כְּבוֹדִי מֵעַלִי הִפְשִׁיט וַיִּסַּר עֲטֹרַת רֹאשִׁי: (י) יִתְצַנֵּי סָבִיב וְאֶלֶךְ וַיִּסַּע כָּעֵץ תִּקְוֹתַי:

ויסע - לשון עקירה.

(יא) וַיַּחַר עָלַי אִפּוֹ וַיַּחֲשִׁבֵנִי לוֹ כְּצִרְיוֹ: (יב) יַחַד | יָבֹאוּ גְדוּדָיו וַיִּסְלּוּ עָלַי דְרָכָם וַיַּחֲנוּ סָבִיב לְאֹהֲלִי:

ויסלו - לשון מסילה.

(יג) אַחֵי מֵעַלִי הִרְחִיק וַיִּדְעִי אֶדְזָרוּ מִמֶּנִּי:

אך זרו - לשון אכזר.

(יד) חָדְלוּ קְרוֹבֵי וּמִיַּדַּעִי שְׂכַחוּנִי: (טו) גָּרִי בֵּיתִי וְאִמְהַתִּי לְזָר תַּחֲשִׁבֵנִי נִכְרֵי הָיִיתִי בְּעֵינֵיהֶם: (טז) לְעַבְדֵי קְרָאתִי וְלֹא יַעֲנֶה בְּמוֹפֵי אֶתְחַנּוּ-לוֹ: (יז) רוּחֵי זָרָה לְאִשְׁתִּי וַחֲנֹתַי לְבָנֵי בִטְנִי:

לבני בטני - לאותם שגדלתי בביתי כאלו הם בני.

(יח) גַּם-עוֹלִים מֵאֲסוּ בִּי אֶקְוֶמָה וַיִּדְבְּרוּ-בִּי:

עוילים מאסו בי - נבזה אני בעיני נערים וכל שכן בעיני שרים.

(יט) תַּעֲבוּנִי כָּל-מְתֵי סוּדֵי וְזֶה-אֶהְבֵּתִי נְהַפְכוּ-בִּי: (כ) בְּעוֹרֵי וּבְבִשְׂרֵי דְבָקָה עֲצָמִי וְאֶתְמַלְטָה בְּעוֹר שִׁנִּי:

דבקה עצמי - שאני כחוש מעובי בשרי. **בעור שיני** - כל בשרי היה לקוי בשחין ובתולעים חוץ מחניכי שיניו.

(כא) חָנְנִי חָנְנִי אֲתָם רַעִי כִּי יַד-אֵלֹהִים נִגְעָה בִּי: (כב) לָמָּה תִרְדָּפֵנִי כְּמוֹ-אֵל וּמַבְשָׂרֵי לֹא תִשָּׁבְעוּ: (כג) מִיִּיתָן אִפּוֹ וַיִּכְתְּבוּן מִלֵּי מִיִּיתָן בְּסִפְרֵי וַיַּחֲקוּ: (כד) בְּעֵט-בְּרִזָּל וְעַפְרַת לְעֵד בַּצּוֹר יַחֲצִבוּן:

בעט ברזל - יחצבון בצור ואח"כ מעבירין את העופרת עליהם לתת לאותיות מראה שחרורית להכירם, וכן דרך חוקק אבן ולא יתכן לפרש עט של עופרת שהרי רך הוא אצל האבן.

(כה) וְאֲנִי יַדְעֹתִי גְּאֹלֵי חַי וְאַחֲרוֹן עַל-עַפְרֵי יְקוּם:

יום חמישי \ כ"ז אייר

ואני ידעתי גואלי חי - וא"ו זה חוזר למעלה אתם תרדפוני ואני ידעתי גואלי חי ליפרע והוא יתקיים ויעמוד. **ואחרון על עפר יקום** - לאחר שיכלו כל שוכני עפר הוא אחרון יעמוד. **יקום** - יתקיים.

(כו) **ואַחַר עֲזָרִי נִקְפּוּ-זָאת וּמִבְּשָׁרִי אֶחְזָה אֱלֹהִים:**

ואחר עורי נקפו זאת - והם אינם נותנים לב לגואלי אלא אחר מכת עורי נקפו ונקרו הקניטה והרדיפה הזאת שאמרתי שהיא לי כנוקף וחותר בעורי, כמו: ונקף סבכי היער (ישעיהו י', ל"ד). **ומבשרי** - אני רואה משפטים. **אלוה** - לשון משפט ויסורין.

(כז) **אֲשֶׁר אֲנִי אֶחְזָה-לִי וְעֵינַי רָאוּ וְלֹא-זָר כָּלֹו כְּלִיְתִי בְּחֻקִּי: (כח) כִּי תֹאמְרוּ מַה-נִּרְדָּף-לוֹ וְשָׂרֵשׁ דְּבַר נִמְצָא-בִּי:**

כי תאמרו מה נרדף לו - כמו כי תאמר בלבבך (דברים ז', י"ז) שהוא משמש לשון דילמא כלומר ושתהיו נותנים לבכם לחמול ולומר למה נרדפנו. **ושרש דבר** - הנמצא בו מה היא לעולם לא תעלה בלבבכם הטובה הזאת שרש דבר על מה הוא עומד.

(כט) **גִּירוּ לָכֶם | מִפְּנֵי-חֶרֶב כִּי-חֲמָה עֲוֹנוֹת חָרַב לְמַעַן תִּדְעוּן [שְׂדִיז] (שְׂדִיז):**

כי חמה - שאתם מגדילים עון המביא לידי חרב. **למען תדעון** - ותבינו סוד הפורענות הבא על הרשעים ויש אם למסורת שדין כתיב, כמו שיש דין בעולם, כמו: שקמתי דבורה (שופטים ה', ז'). כן ראיתי בתנחומא (תנחומא משפטים ד').

יום ששי // כ"ח אייר

הומש - ששי פרשת במדבר

(מ) {ששי} {ס} וַיֹּאמֶר יי אֶל־מֹשֶׁה פֶּקֶד כָּל־בְּכֹר זָכָר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבְּוֹחַדָּשׁ וּמֵעֵלָה וְשָׂא אֶת מִסְפָּר שְׁמֹתָם:

וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה מְנִי כָּל בְּכוֹרָא דְכוֹרָא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבְּר נְרָחָא וּלְעֵילָא וְקַבִּיל יְת חוּשְׁבוֹן שְׁמֹתָהוֹן.

פקד כל בכור מבן חדש ומעלה - משיצא מכלל ספק נפלים.

(מא) וְלִקְחֹתָ אֶת־הַלְוִיִּם לִי אֲנִי יי תַּחַת כָּל־בְּכֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת בְּהֵמַת הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בְּבִהֵמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וַתִּקְרִיב יְת לִינוּאֵי קְדָמִי אֲנָא יי חֲלֹף כָּל בּוֹכְרָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיְת בְּעִירָא דְלִינוּאֵי חֲלֹף כָּל בּוֹכְרָא בְּבִעִירָא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

(מא-מה) **ואת בהמת הלוויים וגו'** - לא פדו בהמות הלוויים את בכורי בהמה טהורה של ישראל שהם להקרבה, אלא את פטרי חמוריהם, ושה אחד של בן לוי פטר כמה פטרי חמורים של ישראל, תדע שהרי מנה עודפים באדם ולא מנה עודפים בבהמה. [גזירת הכתוב היא שלא זכו כהנים בפטרי חמורים של אותו הדור.]

(מב) וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יי אֶת־כָּל־בְּכוֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וּמִנָּא מֹשֶׁה כָּמָא דְפִקִּיד יי יְתִיָּה יְת כָּל בּוֹכְרָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

(מג) וַיְהִי כָּל־בְּכוֹר זָכָר בְּמִסְפָּר שְׁמֹת מִבְּוֹחַדָּשׁ וּמֵעֵלָה לְפִקְדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף שְׁלֹשָׁה וּשְׁבַעִים וּמֵאָתָּיִם:

וְהוּו כָּל בְּכוֹרָא דְכוֹרָא בְּמִנְו שְׁמֹהוּ מִבְּר נְרָחָא וּלְעֵילָא לְמִנְוִיָּהוּ עֶשְׂרִין וַתְּרִין אֶלְפִין וּמֵאָתָּו וּשְׁבַעִין וַתִּלְתָּא.

(מד) {פ} וַיְדַבֵּר יי אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמְלִיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר.

(מה) קַח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת־בְּהֵמַת הַלְוִיִּם תַּחַת בְּהֵמָתָם וְהִיוּ־לִי הַלְוִיִּם אֲנִי יי:

קָרִיב יְת לִינוּאֵי חֲלֹף כָּל בּוֹכְרָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיְת בְּעִירָא דְלִינוּאֵי חֲלֹף בְּעִירָהוֹן וַיְהוּו מִשְׁמִשְׁוֹן קְדָמִי לִינוּאֵי אֲנָא יי.

(מו) וְאֵת פְּדוּיֵי הַשְּׁלֹשָׁה וְהַשְּׁבַעִים וְהַמֵּאָתָּיִם הָעֹדְפִים עַל־הַלְוִיִּם מִבְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

וְיְת פּוֹרְקוֹן מֵאָתָו וּשְׁבַעִין וַתִּלְתָּא דִּיתִירִין עַל לִינוּאֵי מִבְּכוֹרָא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

(מו-מז) **ואת פדויי השלשה וגו'** - ואת הבכורות הצריכין ליפדות בהם, אילו שלשה ושבעים ומאתים העודפין בהם, יתירין על הלויים, מהם תקח חמשת שקלים לגלגלת. כך היא מכירתו של יוסף עשרים כסף, שהיה בכורה של רחל.

(מז) **וְלִקְחֹתָ חֲמִשָּׁתַּת חֲמִשָּׁתַּת שְׁקָלִים לְגִלְגֻלַּת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ תִּקָּח עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל:**

ותסב חמיש סלעין לגלגלתא בסלעי קודשא תסב עשרין מעין סלעא.

(מח) **וְנִתְּתָה הַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו פְּדוּיֵי הָעֲדֻפִּים בְּהֵם:**
ותתין כסף לאהרון ולבנוהי פורקון דיתירין בהון.

(מט) **וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדוּיִם מֵאֵת הָעֲדֻפִּים עַל פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם:**
ונסיב משה את כסף פורקנהון מן דיתירין על פריקי לינאי.

העודפים על פדויי הלויים - על אותן שפדו הלויים בגופן.

(נ) **מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת־הַכֶּסֶף חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים וְשָׁלֹשׁ מֵאוֹת וְאַלְף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:**

מן בכוריא דבני ישראל נסיב את כסף אלף ותלת מאה ושתין וחמיש סלעין בסלעי קודשא.
חמשה ושישים ושלוש מאות ואלף - כך סכום החשבון: חמשת שקלים לגלגלת למאתים בכורות - אלף שקלים, לשבעים בכורות - שלש מאות וחמישים שקל, לשלשה בכורות - חמשה עשר שקל. אמר משה: כיצד אעשה? בכור שאומר לו: תן חמשה שקלים, יאמר לי: אני מפדויי הלויים. מה עשה? הביא עשרים ושנים אלף פתקין וכתב עליהן: בן לוי, ורע"ג פתקין כתב עליהן: חמשת שקלים. בללן ונתנן בקלפי, אמר להן: בואו וטלו פיתקיכם לפי הגורל.

(נא) **וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־כֶּסֶף הַפְּדוּיִם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל־פִּי יי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יי אֶת־מֹשֶׁה:**
ויהב משה את כסף פריקיא לאהרון ולבנוהי על מימרא דיי כמא דפקיד ?? את משה.

תהלים - פרקים קל"ה-קל"ט

תניא - פרק נ"ב

ובירידתה בהשתלשלו מעולם לעולם גם השכינה ירדה ונתלבשה בה בכל עולם ועולם וזהו היכל ק"ק שבכל עולם ועולם וכמ"ש בזהר וע"ח שהשכינה שהיא מלכות דאצילות [שהיא בחי' גילוי אור א"ס ב"ה וחיות שמאיר לעולמות ולכן היא נקראת דבר ה' ורוח פיו כביכול עד"מ כמו שבאדם הדבור הוא מגלה מחשבתו הסתומה ונעלמה להשומעים] היא מתלבשת בהיכל ק"ק דבריאה שהיא חב"ד דבריאה ובהתלבשותן במלכות דבריאה נבראו הנשמות והמלאכי שבבריאה וגם משם נמשך התלמוד שלפנינו וכמ"ל בשם

התיקונים שבעולם הבריאה מאירות ומשפיעות שם חכמתו ובינתו ודעתו של א"ס ב"ה בבחי' צמצום עצום בכדי שיוכלו הנשמות והמלאכים שהם בעלי גבול ותכלית לקבל השפעה מבחי' חב"ד אלו ולכן נמשך משם התלמוד שהוא ג"כ בחי' חב"ד שהתלמוד הוא טעמי ההלכות על בוריינן והטעמים הם בחי' חב"ד וההלכות עצמן הן ממדותיו של א"ס ב"ה שהן חסד דין רחמים כו' שמהן נמשך ההיתר והאיסור והכשר והפסול והחיוב והפטור כמ"ש בתיקוני'.

לוח היום-יום

כ"ח אייר, מ"ג לעומר

באחד החזיונות לילה שראה הצמח צדק את רבינו הזקן, בתוך שלשים להסתלקותו, אמר לפניו המאמר "על שלשה דברים העולם עומד". אחרי המאמר אמר לו: "איש מזריע תחלה יולדת נקבה" - זהו אמך. "אשה מזרעת תחלה יולדת זכר" - זהו אתה.

נ"ך יומי - איוב פרק כ'

- (א) {פ} וַיַּעַן צִפְרַּיִם הַנְּעֻמָּתִי וַיֹּאמֶר: (ב) לָכֵן שָׁעַפְּי יְשִׁיבוּנִי וְיַעֲבֹר חוֹשֵׁי בִי: **שעיפי ישיבוני** - מחשבתי ישיבוני מענה לפי. ובעבור שאני חש ושוקק ושמתי בי שתיקותי ישיבוני סעיפי לענות.
- (ג) מוֹסֵר כְּלִמָּתִי אֶשְׁמַע וְרוּחַ מִבִּינָתִי יַעֲנֵנִי: אני שומע ממך יסורי כלימתי שאתה תכלימני, ועל כן דבר רוח יענני מבינתי להשיבך. **חושי** - שתיקותי, כמו: עת לחשות (קהלת ג', ז').
- (ד) הַזֹּאת יִדְעָתָּ מִנִּי-עַד מִנִּי שָׁיִם אֲדָם עַל־אָרֶץ: **הזאת** - תימה היודע אתה מדה המהלכת על פני כל הדורות מני עד.
- (ה) כִּי רִנַּנְתָּ רִשְׁעִים מִקְרֹב וְשִׂמְחַת חַגְּגָה עֲדִיר־רַגְעָה: **כי רננת רשעים** - כל ימי היותה מקרוב באה, ולא לאורך ימים עומדת. **ושמחת חנף עדי רגע** - בזמן מועט תכלה.
- (ו) אִם-יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם שִׂיאוֹ וְרֹאשׁוֹ לָעֵב יַגִּיעַ: **שיאו** - גובהו.
- (ז) כַּגִּלְלוֹ לְנֹצֵחַ יֵאבֵד רֹאיוֹ יֵאמְרוּ אֵינִי: **כגללו** - גלל של רעי.
- (ח) כַּחֲלוֹם יַעוֹף וְלֹא יִמְצְאוּהוּ וְיִידָד כַּחֲזִיוֹן לַיְלָה: **ולא ימצאוהו** - יודעיו.

יום ששי // כ"ח אייר

(ט) עֵינַי שְׁזַפְתּוּ וְלֹא תוֹסִיף וְלֹא-עוֹד תְּשׁוּרְנֵנוּ מִקּוֹמוֹ:
שזפתו - ראתהו.

(י) בָּנִיו יִרְצוּ דְלִים וְיָדָיו תִּשְׁבְּנָה אוֹנֹו:

בניו ירצו דלים - על אנשי סדום נאמר מענה זו שהיו גזלנים ואכזרים על עניים. **וידיו תשבנה** - חמס כפיו. **אונו** - כח אונסו.

(יא) עֲצַמּוֹתָיו מְלֵאוּ עֲלוֹמוֹ וְעַמּוֹ עַל-עַפְרַת תִּשְׁכַּב:

עצמותיו מלאו עלומו - כח נערותיו. **ועמו על עפר תשכב** - כי ימות פתאום עם כחו.

(יב) אִם-תִּמְתִּיק בְּפִיו רָעָה יִכְחִידְנָה תַּחַת לְשׁוֹנוֹ:

אם תמתיק - כך ווסתו של רשע אם תמתיק בפיו רעה ואינו רואה לה עתה שעה שתחול יכחידנה תחת לשונו, עד בא העת שתצליח.

(יג) יַחְמַל עָלֶיהָ וְלֹא יַעֲזֹבֶנָה וְיִמְנַעְנָה בְּתוֹךְ חֲכוֹ: (יד) לְחִמּוֹ בְּמַעְיוֹ נְהַפְדָּ מְרוֹרֶת פְּתָנִים בְּקִרְבּוֹ:

לחמו במעיו - ביום אידו נהפך למרורות פתנים.

(טו) תָּחִיל בְּלַע וַיִּקְאֶנּוּ מִבֶּטְנוֹ יִרְשְׁנוּ אֵל:

חיל - ממון.

(טז) רֵאשֵׁי-פְתָנִים יִיגַק תִּהְרָגְהוּ לְשׁוֹן אֶפְעָה:

אפעה - נחש שרף.

(יז) אֶל-יִרְאָה בְּפִלְגּוֹת נְהָרֵי נַחְלֵי דְבֶשֶׁת וְחִמָּאָה:

בפלגות נהרי נחלי - גן עדן המתוקין כדבש וחמאה.

(יח) מִשִּׁיב יִגַּע וְלֹא יִבְלַע כְּחִיל תְּמוֹרָתוֹ וְלֹא יַעֲלֶס:

משיב יגע - הגזל שגזל. **כחיל תמורתו** - כאשר תהיה תמורתו לחיל נכסיו גדולים אז יביאהו חסרון. **ולא יעלוס** - בו, וכן יעלוז (תהלים צ"ו:י"ב), וכן יעלוץ (דברי הימים א ט"ז:ל"ב), שלשתן מתחלפות.

(יט) כִּי-רִצַּץ עֲזָב דְלִים בֵּית גְּזוּל וְלֹא יִבְנֶהוּ:

כי רצץ עזב דלים - לאחר שרצץ את דלים עזב הדלים ונטרד מן העולם והלך לו והם חוזרים וגובים ממנו גזלותיו. **כי רצץ** - כשריצץ, כמו: כי יהיה להם דבר בא אלי (שמות י"ח, ט"ז), כשיהיה להם.

(כ) כִּי לֹא יִדַּע שָׁלוֹ בְּבֶטְנוֹ בְּחִמּוֹדוֹ לֹא יִמְלֹט:

כי לא ידע - את בטנו מעולם שליו, בטנו אומר לו תמיד גזול והבא למלאני. **ועל כן בחמודו** - בבשר יופי חמדתו. **לא ימלט** - כי יהא פוחת והולך ודומה לו ותמס כעש חמודו (תהלים ל"ט, י"ב).

יום ששי // כ"ח אייר

(כא) אִין־שְׂרִיד לְאָכְלוּ עַל־פֶּן לֹא־יִחִיל טוּבוֹ:

אין שריד לאכלו - לא שייר ממאכלו לחלק לעניים. **על כן לא יחיל טובו** - לא יצליח, כמו: יחילו דרכיו (תהלים י', ה'), ובאנשי סדום מדבר שהיה עיניהם צרה באורחים כי כן העיד על סדום גאון שבעת לחם וגו' וידי עני ואביון לא החזיקו (יחזקאל ט"ז, מ"ט) ורבותינו פירשו (בבלי סנהדרין צ"ב), אין שריד לאכלו - לא השרה תלמידי חכמים על שלחנו, כמו, ובשרידים אשר י"י קורא (יואל ג', ה').

(כב) בְּמִלְאוֹת שִׁפְקוֹ יֵצֵר לוֹ כָּל־יַד עֹמֵל תְּבַאֲנוּ:

במלאות שפקו - בהתמלאות תאות לבו די, אז. **יצר לו** - תבא עליו צרה. **שפקו** - לשון די, כדמתרגמינן (תרגום אונקלוס בראשית כ"ד, כ"ב): כד ספיקו גמליא, ומצא להם היספקון. **כל יד עמל תבואנו** - תחזק עליו ותצר יד עניים.

(כג) יְהִי לְמַלְאָ בְטֵנוּ יִשְׁלַח־בוּ חֲרוֹן אַפּוֹ וַיִּמָּטֵר עָלֵינוּ בְּלַחְמוֹ:

יהי למלא בטנו ישלח בו חרון אפו - שליחות חרון אפו יהי למלא בטנו ואין זה לשון קללה אלא לשון נבואה ועתיד. **וימטר עלינו** - הקב"ה. **בלחמו** - בזעף מלחמתו פחים אש וגפרית כענין שנאמר: וי"י המטיר על סדום וגו' (בראשית י"ט, כ"ד).

(כד) יִבְרַח מִנְשֶׁק בְּרִזָּל תִּחְלַפְהוּ קִשְׁתֵּי נְחוּשָׁה:

תחלפהו - חצים שתזרוק הקשת יחלפו את גופו לעבור מעבר אל עבר. לשון אחר: כמו תקדמהו קשת נחושה.

(כה) שְׁלֵף וַיֵּצֵא מִגִּוְה וּבָרַק מִמְרוֹתָיו יִהְיֶה עָלָיו אַמִּים:

שלף - השולף עליו את הנשק. **ויצא** - הנשק. **מגוה** - מתוך תערה. **וברק** - פלנדורש בלעז, כמו: ולמען היות לה ברק (יחזקאל כ"א, ט"ו) פורביר. ממרורתו יהלוך - ממרורתו של נשק יהלוך ומשם יהיו אמים ופחד על הרשע.

(כו) כָּל־חֲשׂוֹדֵי טָמוֹן לְצַפּוֹנָיו תִּתְאַכְּלֶהוּ אֲשֶׁר לֹא־נִפְּחַ יָרַע שְׂרִיד בְּאַהֲלוֹ:

לצפוניו - לצורך מצפוני גנזים הצפונים לו. **אש לא נופח** - אש של גיהנם. **ירע שריד באהלו** - תבא רעה לשריד שישאר באהלו. כל הפרשה כולה באנשי סדום: ירע שריד באהלו - אפי' לוט הנמלט מהם באה רעה לאהלו, זו אשתו שהיתה נציב מלח. כן מצאתי במדרש רבי תנחומא (תנחומא וירא ז').

(כז) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ:

מתקוממה - לשון אויב הקם כנגדו.

(כח) יִגָּל יְבוּל בֵּיתוֹ נְגֵרוֹת בְּיוֹם אָפוֹ:

יגל - לשון גלות. **נגרות** - יהיו אוצרותיו נתונות למשיסה ולבז, כמו: כמים המוגרים ארצה (שמואל ב י"ד, י"ד).

(כט) זֶהוּ חֵלֶק־אֲדָם רָשָׁע מֵאֱלֹהִים וְנִחְלַת אִמְרוֹ מֵאֵל:

יום ששי // כ"ח אייר

אמרו מאל - האמור עליו מלפני המקום. אמרו לשון זכר, מגזרת אמרי האזינה (תהלים ה', ב'). אמרתו (תהלים קמ"ז, ט"ו) לשון נקבה, מגזרת אמרות טהורות (תהלים י"ב, ד').

שבת קדש \\ כ"ט אייר \\ שבת קדש פרשת במדבר

הומש - שביעי פרשת במדבר

(א) {שביעי} {פ} וַיְדַבֵּר יי אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:
וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן לְמִימֵר.

(ב) וַיֵּשֶׁב אֶת-רֹאשׁוֹ בְּנֵי קֹהֵת מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם:
קִבְּלוּ ית חוֹשֶׁבֶן בְּנֵי קֹהֵת מִגּוֹ בְּנֵי לֵוִי לְזִרְעֵיהֶן לְבֵית אֲבֹתָהֶן.

(ב-ג) **נשא את ראש** - מנה מהם את הראוין לעבודת משא, והן מן שלשים ועד בן
חמשים. והפחות משלשים לא נתמלא כוחן, מכאן אמרו בן שלשים לכה, והיתר על
חמשים כחו מכחיש מעתה.

(ג) מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְמֵעֵלָה וְעַד בֶּן-חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל-בָּא לְצַבָּא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה
בְּאַהֲל מוֹעֵד:

מִבֶּן תְּלָתִין שָׁנָיו וְלַעֲלִילָא וְעַד בֶּן חֲמִשִּׁין שָׁנָיו כָּל דְּאִתֵּי לְחִילָא לְמַעַבְד עֲבִידְתָּא בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא.

(ד) זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי-קֹהֵת בְּאַהֲל מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים:
דִּין פּוֹלְחֵן בְּנֵי קֹהֵת בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא קוֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁיא.

קדש הקדשים - המקודש שבכולן: הארון, השולחן, והמנורה, והמזבחות, והפרכת, וכלי
שרת.

(ה) וּבָא אֶהְרֹן וּבָנָיו בְּנִסְעַ הַמַּחֲנֶה וְהוֹרְדוּ אֶת פְּרֻכַת הַמִּסְכָּה וְכִסּוּבָהּ אֶת אֶרֶץ
הָעֵדֻת:

וַיַּעֲזֹב אֶהְרֹן וּבָנָיו בְּמִטְל מִשְׁרִיתָא וַיִּפְרְקוּן ית פְּרוּכְתָּא דְּפְרָסָא וַיְכַסּוּן בָּהּ ית אֶרְוֹנָא דְּסִדְּוֹתָא.
ובא אהרן ובניו וגומ' - יכניסו כל כלי וכלי לנרתיקו המפורש לו בפרשה זו, ולא יצטרכו
הלויים בני קהת אלא לשאת. **בנסוע המחנה** - כשהענן מסתלק והם יודעין שיסעו.

(ו) וַנִּתְּנוּ עָלָיו כְּסוּי עֹזֵר תְּחִשׁ וּפְרָשׁוֹ בְּגָד-כְּלִיל תְּכֵלֶת מְלֻמְעָלָה וְשָׂמוּ בְּדָיו:
וַיִּתְּנוּ עָלָיו חוֹפָא דְּמִשְׁךְ סִסְגוֹנָא וַיִּפְרְסוּן לְבוּשׁ גְּמִיר תְּכֵלָא מְלַעֲלָא וַיִּשְׂוּן אֶרִיחֹהִי.

[מה שהוקשה לי, כתוב בארון, ושמו בדיו, וכתוב, לא יסורו ממנו (שמות כ"ה, ט"ו)?
בגמרא דמסכת יומא (בבלי יומא ע"ב.) רמין קראי אהדדי, כתיב והובא את בדיו בטבעות
(שמות כ"ז, ז'), וכתוב לא יסורו ממנו (שמות כ"ה, ט"ו)? הא כיצד מתפרקין ואינן
נשמטין, הולכין ובאין היו, אלא שראשיהן גסין ואינן יכולין לצאת. ובשעת סילוק מסעות
היו מצמצמין אותם כנגד חציין, שיהא ראשם יוצא מן הארון לכאן ולכאן בשוה, שלא יהו
ארוכין מצד זה וקצרין מצד זה ויכבד המשא לצד הקצר, ומהדקין אותן. ובשעת חנייתן
היו מחזרין אותן ליושנן, והולכין ובאין כבראשונה.]

(ז) וְעַל שֶׁלְחַן הַפָּנִים וּפְרָשׁוֹ בְּגָד תְּכֵלֶת וַנִּתְּנוּ עָלָיו אֶת-הַקְּעָרֹת וְאֶת-הַכַּפֹּת וְאֶת-
הַמְּנַקִּיֹת וְאֶת קִשּׁוֹת הַנֶּסֶךְ וְלָחֶם הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה:

שבת קדש \\ כ"ט אייר \\ שבת קדש פרשת במדבר

ועל פתורא דלחיים אפיא יפרסון לבוש תכלא ויתנון עלוהי ית מגסיא וית בזפא וית מכילתא וית קסות נסוכא ולחמא תדירא עלוהי יהי.

קערות וכפות וקשות ומנקיות - כבר פירשתים במלאכת המשכן (רש"י שמות כ"ה, כ"ט). **הנוסך** - הכיסוי, לשון מסך: אשר יסך בהם (שמות כ"ה, כ"ט).

(ח) ופרשו עליהם בגד תולעת שני וכסו אתו במכסה עור תחש ושמו את בדיו: ופרסון עליהון לבוש צבע זהורי וכסון ויתיה בחופאה דמשך ססגונא וישוון ית אריחיה.

(ט) ולקחו בגד תכלת וכסו את מנרת המאזל ואת גרתייה ואת מלקחיה ואת מחתתיה ואת כל כלי שמנה אשר ישרתו לה בהם:

ויסבון לבוש תכלא וכסון ית מנרתא דאנהורי וית בוצינהא וית ציבתהא וית מחתתהא וית כל מני שמושה דישמשוון לה בהון.

מלקחיה - כמין צבת, שמושך בה את הפתילה לכל צד שירצה. **מחתתיה** - כמין כף קטנה, ושוליה פשוטין ולא סגלגליו, ואין לה מחיצה לפניה אלא מצדיה, וחותרה בה את דשן הנרות כשמטיבן. **נרותיה** - לוציש בלעז, שנותנין בהן השמן והפתילות. **[ואת כל כלי שמנה** - על שם שכל שימושה על ידי שמן היה.]

(י) ונתנו אתה ואת כל כליה אל מכסה עור תחש ונתנו על המוט: ונתנו וית וית כל מנהא לחופאה דמשך ססגונא ויתנון על אריחא. **אל מכסה עור תחש** - כמין מרצוף.

(יא) ועל מזבח הזהב יפרשו בגד תכלת וכסו אתו במכסה עור תחש ושמו את בדיו:

ועל מדבחה דדהבא יפרסון לבוש תכלא וכסון ויתיה בחופאה דמשך ססגונא וישוון ית אריחיה. (יב) ולקחו את כל כלי השרת אשר ישרתוכם בקדש ונתנו אל בגד תכלת וכסו אותם במכסה עור תחש ונתנו על המוט:

ויסבון ית כל מני שמושה דישמשוון בהון בקודשא ויתנון ללבוש תכלא וכסון ויתוון בחופאה דמשך ססגונא ויתנון על אריחא.

את כל כלי השרת אשר ישרתוכם בקדש - בתוך המשכן שהוא קדש, והן כלי הקטרת שמשרתין בהן במזבח הפנימי.

(יג) ודשנו את המזבח ופרשו עליו בגד ארגמן: ויספון ית קטמא דמדבחה ויפרסון עלוהי לבוש ארגון.

ודשנו את המזבח - מזבח הנחשת. **ודשנו** - יטלו את הדשן מעליו. **ופרשו עליו בגד ארגמן** - ואש שירדה מן השמים רבוצה תחת הבגד כארי בשעת המסעות, ואינה שורפתו, שהיו כופין עליה פסכת של נחשת.

(יד) ונתנו עליו את כל כלי אשר ישרתו עליו בהם את המחלת את המזלגת ואת היעים ואת המזרקת כל כלי המזבח ופרשו עליו כסוי עור תחש ושמו בדיו: ויתנון עלוהי ית כל מנהי דישמשוון עלוהי בהון ית מחתיתא וית צנוריתא וית מגרופיתא וית מזרקא כל מני מדבחה ויפרסון עלוהי חופאה דמשך ססגונא וישוון אריחיה.

שבת קדש \\ כ"ט אייר \\ שבת קדש פרשת במדבר

מחבת - שבהן חותין גחלים לתרומת הדשן, עשויין כמין מחבת שאין לה אלא שלש מחיצות, ומלפניה שואבת את הגחלים. **מזלגות** - צינוריות נחשת שבהן מכין באיברים שעל המזבח להפכן, כדי שיתעכלו יפה ומהר. **יעים** - הן מגרפות שקורין דיל, והן של נחשת, ובהן מכבדין את הדשן מעל המזבח.

(טו) וְכִלְיָה אֶהְרֹן וְיֹבְנָיו לְכַסֵּת אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ בְּנֹסֶעַ הַמִּחְנֶה וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ בְנֵי־קֹהֵת לְשֵׂאת וְלֹא־יִגְעוּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וּמֵתוּ אֵלֶּה מִשָּׂא בְנֵי־קֹהֵת בְּאֵהָל מוֹעֵד:

וישיצי אהרן ובנוהי לכסאה ית קודשא וית כל מני קודשא במטל משריתא ובתר כן ייעלו בני קהת למטל ולא יקרבו לקודשא ולא ימותו דין מטיל בני קהת במשכן זמנא.

לכסות את הקדש - הארון והמזבחות. **ואת כל כלי הקדש** - המנורה וכלי שרת. **ומתו** - שאם יגעו חייבין מיתה בידי שמים.

(טז) וּפְקֻדֹת אֲלֻעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן שֹׁמֵן הַמָּאוֹר וְקִטְרֵת הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֹׁמֵן הַמִּשְׁחָה פְּקֻדֹת כָּל־הַמִּשְׁכָּן וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבְבִלְיוֹ:

ודמסיר לאלעזר בר אהרן כהנא משחא דאנהרותא וקטורת בסמנא ומנחתא תדירא ומשחא דרבותא מסרת כל משכנא וכל דביה בקודשא ובמנוהי.

ופקדת אלעזר - שהוא ממונה עליהן לשאת אותם. בפרק המצניע ירושלמי (ירושלמי שבת י' ג') מפורש: שמן המאור בימינו, קטרת הסמים בשמאלו, מנחת התמיד של יום תלויה בזרועו, ושמן המשחה כמין צלוחית קטנה תלויה לו באפונדתו. ואני אומר: שמן, וקטרת, ושמן המשחה, ומנחת התמיד, עליו מוטל לצוות ולזרז ולהקריב בעת חנייתו. **פקדת כל המשכן** - ועוד היה ממונה על משא בני קהת לצוות איש איש על עבודתו ומשאו, והוא: המשכן וכל אשר בו - כל הסדורין למעלה בפרשה זו. אבל משא בני גרשון ובני מררי שאינה מקדש הקדשים, על פי איתמר היה, כמו שכתוב בפרשת נשא (במדבר ד', כ"ח, ל"ג).

(יז) {מפטיר} {פ} וַיְדַבֵּר יי אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶהֱרֹן לֵאמֹר:

ומליל יי עם משה ולאהרן למימר.

(יח) אֶל־תְּכַרְיֵתוּ אֶת־שִׁבְט מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם:

לא תשיצון ית שביט זרעית קהת מגו לינאי.

אל תכריתו - אל תגרמו להם שימותו.

(יט) וְזָאת | עֲשׂוּ לָהֶם וְחִיּוֹ וְלֹא יָמָתוּ בְּגִשְׁתָּם אֶת־קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים אֶהֱרֹן וּבְנָיו יָבֹאוּ

וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל־עַבְדָּתוֹ וְאֶל־מִשְׁאָו:

ודא עבידו להון וייחון ולא ימותו במקרבאון לקודש קודשא אהרן ובנוהי ייעלו וימנון יתהון גבר גבר על פולחניה ולמטוליה.

(כ) וְלֹא־יָבֹאוּ לְרֵאוֹת כְּבֻלַּע אֶת־הַקֹּדֶשׁ וּמָתוּ:

ולא ייעלו למחזי פד מכסון ית מני קודשא ולא ימותו.

ולא יבואו לראות כבלוע את הקדש - לתוך נרתק שלו, כמו שמפורש למעלה בפרשה

זו: ופרשו עליהם בגד פלוני, וכסו אותו במכסה פלוני, זהו בלוע שלו, כיסויו.

תהלים - פרקים ק"מ-קמ"ד

תניא - פרק נ"ב

ובהתלבשות מלכות דאצי" במלכות דבריאה מתלבשת בהיכל ק"ק דיצי" שהוא חב"ד דיצירה ובהתלבשותן במלכות דיצירה נוצרו הרוחות והמלאכים שביצירה וגם משם היא המשנה שלפנינו שהיא הלכות פסוקות הנמשכות ג"כ מחב"ד של א"ס ב"ה רק שבח' חב"ד שהם מעמי ההלכות הם מלובשים וגנוזי' בגופי ההלכות ולא בבחי' גילוי וגופי ההלכו' שהן בבחי' גילוי הן הארת מדותיו של א"ס ב"ה בבחי' גילוי כמש"ל בשם התיקוני' דשית ספירן מקננין ביצירה שהן דרך כלל שני קוין ימין ושמאל להקל מסטרא דחסד דהיינו להתיר שיוכל לעלות אל ה' או להחמיר כו' והכל ע"פ חכמה עילאה דאצי" ובינה ודעת כלולות בה ומיוחדות בא"ס ב"ה כי בתוך כולן מלובשות חב"ד דאצילות שאור א"ס ב"ה מיוחד בהן בתכלית היחוד וכן בדרך זה ירדה השכינה ונתלבשה בהיכל ק"ק דעשיה וכל עולם מג' עולמות אלו מתחלק לרבות מדריגות הנקראות גם כן עולמות פרטים ומלכות דאצילו' מלובשת במלכות:

הגה"ה (ובזה יובן לשון הכתוב מלכותך מלכות כל עולמים): של כל עולם פרטי יורדת ומתלבשת בהיכל ק"ק שהוא חב"ד שבעולם שלמטה ממנו במדרגה. והנה מהשכינה המלובשת בהיכל ק"ק של כל עולם ועולם כללי או פרטי נמשך ומתפשט ממנה אור וחיות לכל העולם והברואים שבו נשמות ומלאכים וכו' כי כולם נבראו בעשרה מאמרות שבמעשה בראשית שהם דבר ה' הנקרא בשם שכינה:

לוח היום-יום

כ"ט אייר, מ"ד לעמר

עלית הנשמה היא שלש פעמים בכל יום בהג' תפילות, ובפרט נשמת הצדיקים דילכו מחיל אל חיל, ודבר ודאי, אשר בכל עת ובכל מקום קדוש היותם, נושאים רנה ותפלה בעד המקושרים אליהם ואל פקודתם ושומרים פקודיהם, ובפרט בעד תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם, להושע בגשמיות וברוחניות.

נ"ך יומי - איוב פרק כ"א

(א) {פ} וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר: (ב) שָׁמַעוּ שָׁמַעוּ מִלְּתִי וְתַהֲיִזְאוּת תִּנְחַוּמֵי תִיכֶם: וְתַהֲיִזְאוּת תִּנְחַוּמֵי תִיכֶם - את אשר תחרישו ותשמעו אלי זאת תהי לי תנחום מאתכם.

(ג) שָׁאוּנִי וְאֶנְכִי אֶדְבָּר וְאַחַר דְּבָרֵי תִלְעִיג:

שבת קדש \\ כ"ט אייר \\ שבת קדש פרשת במדבר

שאוני - סבלוני.

(ד) הָאֲנָכִי לְאָדָם שִׁיחִי וְאִם־מְדוּעַ לֹא־תִקְצַר רוּחִי:

האנכי לאדם שיחי - למה תעמדו על צעקתי וכי אני לאדם כמוני משיח שישמע קולי ואם מדוע לא תקצר רוחי, לצעוק מצרה לי.

(ה) פָּנוּ־אֵלַי וְהִשְׁמוּ וְשִׁימוּ יָד עַל־פִּיהַ:

פנו אלי - לשמוע. **והשמו** - התמנהו לדברי. **ושימו יד על פה** - שלא תדעו להשיב.

(ו) וְאִם־זָכַרְתִּי וְנִבְהַלְתִּי וְאַחַז בְּשָׂרֵי פִלְצוֹת:

ואם זכרתי - דבר שאני רוצה לומר מדוע רשעים יחיו (איוב כ"א, ז'). **ונבהלתי** - שאני רואה רשעי דור המבול עתקו גם גברו חיל (איוב כ"א, ז').

(ז) מְדוּעַ רְשָׁעִים יַחֲיוּ עֲתָקוּ גַם־גָּבְרוּ חֵיל: (ח) זָרַעַם נִכּוֹן לִפְנֵיהֶם עַמָּם וְצִאֲצָאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם: (ט) בְּתִיבָהּ שְׁלוֹם מִפֶּחַד וְלֹא שֵׁבֶט אֱלוֹהַ עֲלֵיהֶם:

שלום מפחד - שלא היו מזיקין שולטין בהן.

(י) שׁוֹרוֹ עֶבֶר וְלֹא יִגְעַל תְּפִלַּט פָּרְתּוֹ וְלֹא תִשְׁכַּל:

שורו עבר - את הנקבה. **ולא יגעיל** - לא יורה בה זרע פסולת שיהא חוזר ונפלט מגופה בלא הריון כל לשון הגעלה פליטה הוא, וכן בלשון משנה, מגעילן ברותחין, וכן, כי שם נגעל מגן גבורים (שמואל ב א', כ"א) - נפלט משיחתו והיה כאילו לא נמשח בשמן שהיו רגילין למשוח מגיני עור כדי שיהא חלק ומחליק את הרומח והחנית המכה בו והוא, כמו, שרים משחו מגן (ישעיהו כ"א, ה'). **תפלט פרתו** - בעת תלד את וולדה. **ולא תשכל** - בלא עת.

(יא) יִשְׁלַחוּ כְּצֹאן עֹוִלֵיהֶם וְיִלְדִייהֶם יִרְקְדוּן:

ישלחו כצאן עויליהם וגו' - בעת לידתו היה הולך ומרקד מיד ואם פוגע במזיק נלחם בו והיתה אומרת לו אמו הבא לי מספריים ואחתוך שערך בהגדת בראשית, לך והדליק לי את הנר בראשית רבה (בראשית רבה ל"ו, א').

(יב) יִשְׂאוּ כְּתָף וְכַנָּז וְיִשְׁמְחוּ לְקוֹל עוֹגֵב:

ישאו - היו נושאים קול בשיר בתוף וכנור, עוגב אינו אלא לשון שחוק על שם העגבות אשביימנט בלעז, כ"ש.

(יג) [יְבָלוּ] (יבלו) בְּטוֹב יְמֵיהֶם וּבְרִגְעַ שְׂאוֹל יַחֲתוּ:

וברגע שאול יחתו - כשמגיע יום מותו היה מת לפי שעה בנחת בלא יסורין. **יחתו** - ירדו ובתרגום נחיתו.

(יד) וַיֹּאמְרוּ לְאֵל סוֹר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכָיִךְ לֹא חִפְצָנוּ: (טו) מֵה־שִׂדֵי כִּי־נַעֲבָדְנוּ וּמֵה־נֹּעֵל כִּי נִפְגַּע־בּוֹ:

שבת קדש \\ כ"ט אייר \\ שבת קדש פרשת במדבר

ומה נועיל - מה הנאה יש לנו כי נפגע בו אין אנו צריכין לו אפי' לטיפת גשמים כי אד יעלה מן הארץ (בראשית ב', ו').

(טז) הֵן לֹא בִידֶם טוֹבִים עֲצַת רְשָׁעִים רַחֲקָה מִנִּי:

הן לא בידם טובים - בתמיהה וכי אין כל טובם בידם. **ועצת רשעים רחקה מני** - איוב היה משבח בעצמו שראה אותם ולא נמנה עמהם.

(יז) כִּמָּה | גִּרְרֵשְׁעִים יִדְעֵךְ וַיָּבֵא עֲלֵימוֹ אֵידֶם חֲבָלִים יַחֲלֵק בְּאַפּוֹ:

כמה נר רשעים ידעך - למעלה הוא חוזר: מדוע רשעים יחיו (איוב כ"א, ז'), כמה תאריך זמן זה, וחזר ומקללם נר רשעים ידעך וגו'. **חבלים** - גורל הראוי להם.

(יח) יְהִי כְּתָבְךָ לְפָנֵי־רוּחַ וְכַמָּץ גִּנְבָתוֹ סוּפָה: (יט) אֵלֹהֵי יִצְפּוֹן־לְבָנִי אֲוֹנוֹ יִשְׁלַם אֱלֹהֵי וַיִּדְעֵ:

אלוהי יצפון לבני אוננו - בתמיהה וכי מדה היא שכן זה הרשיע כל ימיו ויהא בשלום וימות בשלום ואוננו ורשעו יצפון הקב"ה לבניו ללקות להם. **ישלם אליו וידע** - שבח הוא להקב"ה שישלם לרשע עצמו גמולו ויבין שהרשיע לעשות.

(כ) יִרְאוּ עֵינָיו כִּידּוֹ וּמַחֲמַת שִׁדֵי יִשְׁתָּה:

יראו עיניו כידו - שברו, וחבירו: ונכר לפעלי און (איוב ל"א, ג').

(כא) כִּי מֵה־חֶפְצוֹ בְּבֵיתוֹ אַחֲרָיו וּמִסֵּפֶר חֲדָשָׁיו חֲצָצּוֹ:

כי מה חפצו בביתו אחריו ומספר חדשיו חצצו - כי מה הוא חושש, שקליריר בלעז, וחפץ בביתו לאחר מותו לדאג בחייו בפורענות העתידה לבא עליהם אחרי שמספר חדשיו נקבצו ויכלו לפני הרעה שהבטיחם המקום והיו ימיו מאה ועשרים שנה (בראשית ו', ג'), זאת היא שאמרתי לכם פנו אלי והשמו (איוב כ"א, ה').

(כב) הֲלֹאֵל יִלְמַדְדַּעַת זֶהוּא רָמִים יִשְׁפּוֹט:

הלאל ילמד דעת - היש אחד מכם אשר הוא תחת האל שילמד דעת מה היא המדה הזאת. **והוא רמים ישפוט** - כגון אני והצדיקים והחשובים הוא מייסר ודן ונפרע מהם, כמו: ולא יפנה דרך כרמים (איוב כ"ד, י"ח) האמור בנח ובמתושלח באגדת חלק (בבלי סנהדרין ק"ח, א-ק"ח, ב).

[לשון אחר: **הלאל ילמד דעת** - כלומר האני צריך ללמדו דעת לשפוט אמת הוא עצמו נודע שכן אבל הוא ישפוט דינים רמים בגבהו ובגדלו ואינו חש לדקדק, זה שמעתי ולא הראשון.]

(כג) זֶה יְמוֹת בְּעֶצֶם תָּמוּ כָּלֹו שְׁלֹאֲנָן וְשִׁלְיוֹ:

זה - הרשע. **ימות** - נענש. **בעצם תומו** - במראה שלימתו לא חסר. **שלאנן** - כמו שאנן.

(כד) עֵטְנִיּוֹ מִלְּאוֹ חֶלֶב וּמַחַ עֲצָמוֹתָיו יִשְׁקָה:

שבת קדש \\ כ"ט אייר \\ שבת קדש פרשת במדבר

עטיניו מלאו חלב - לשון משנה הוא (מנחות פו ע"א) עוטנו בבית הבד צוברים הזיתי' יחד ושומן מתעגל ומתאסף לתוכו כדי שיהא מוכן כשעוצרו בבית הבד ואותו כלי שצוברין אותו כדי להאסף שמנו לתוכו נקרא מעטן אף כאן חלבו ולחלוחו ושומנו נקרא עטיניו.

(כה) וְזֶה יְמֹת בְּנֵפֶשׁ מָרָה וְלֹא־אֶכֶל בְּטוֹבָה:

זוה ימות בנפש מרה - הרמים והקדושים אליו יפרע מיד מהם.

(כו) יַחַד עַל־עֵפֶר יִשְׁכְּבוּ וְרִמָּה תִכְסֶּה עֲלֵיהֶם:

יחד על עפר ישכבו - ולאחר מותן אין ניכר לבריות מי הרע מי הטוב כי כזה כן זה יחד על עפר ישכבו.

(כז) הֵן יִדְעֵתִי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם וּמִזְמוֹת עָלַי תִּחְמְסוּ:

הן ידעתי מחשבותיכם - והמזמות אשר עלי תחמוסו תריעו לחשוב חמס.

(כח) כִּי תֹאמְרוּ אֵיךָ בֵּית־נְדִיב וְאֵיךָ אָהֶל | מִשְׁכְּנוֹת רְשָׁעִים:

כי תאמרו וגו' - בשביל הרעה אשר באתני אתם אומרים ראו איה ביתו של זה שהיה נדיב ואיה אהל ומשכנות שאר רשעים כלומר כמוהו כמוהם ברשעו אבד ביתו, (ולמה אתם בוטחים בשלותכם).

(כט) הֲלֹא שְׁאַלְתֶּם עֹבְרֵי דֶרֶךְ וְאֵתְתֶם לֹא תִנְכְּרוּ:

הלא שאלתם וגו' - כל זה אתם מושלים עלי משלות. **ואותתם** - אשר הודיעו אתכם לא תנכרום משום על לב, כמו: ויתנכר אליהם (בראשית מ"ב, ז').

(ל) כִּי לַיּוֹם אִיד יַחֲשֹׁךְ רַע לַיּוֹם עֲבָרוֹת יוֹבְלוּ:

כי ליום - אמרו לכם אשר ליום איד יחשך רע, הרשע מונע ונחשך מרעה ושמור ליום הקבוע לאידו, כמו: אשר חשכתי לעת צר (איוב ל"ח, כ"ג) הצנעתים וחשכתים להודיעם עד יום קרב ומלחמה.

(לא) מִי־יִגִּיד עַל־פְּנֵי דֶרֶכּוֹ וְהוּא־עָשָׂה מִי יִשְׁלַם־לוֹ:

מי יגיד על פניו דרכו - מי הוא המלך הגדול אשר יגיד על פניו דרכו ולא יראו ממנו כמה הוא נשגב זה הקב"ה שעשה. **ומי ישלם לו** - וגמול רשעו מי ישלם לו.

(לב) וְהוּא לְקַבְּרוֹת יוֹבֵל וְעַל־גְּדִישׁ יִשְׁקֹד:

והוא לקברות יובל - סופו יובל לקבר. **ועל גדיש ישקוד** - כשהוא נקבר בשדות אצל הגדישים. **(ועל גדיש ישקוד** - ידונו אותו על שלא קיים המצות השייכים בשדה לקט שכחה ופאה ושאר מצות הנוהגים בעומר ובגדיש ולכן שקדו וימהרו עליו הפורענות. {הג"ה מר"ע}).

(לג) מִתְּקוּלוֹ רִגְבֵי נַחַל וְאַחֲרָיו כָּל־אָדָם יִמְשֹׁךְ וְלִפְנֵי אֵין מִסְפָּר:

שבת קדש \\ כ"ט אייר \\ שבת קדש פרשת במדבר

רגבי - בלשטז בלעז. **ולפניו אין מספר** - לנמשכים לאותו דרך כל אלה מזימות תחמסו עלי.

(לד) וְאֵיךְ תִּנְחַמוּנֵי הַבֶּל וְתִשׁוּבַתֵיכֶם נִשְׁאַר־מֵעַל:

ואיך תנחמוני הבל - מאחר שתשובותיכם נשאר מעל, נשכחה ואבדה מכם תשובות החכמה ותשובותיכם לא נשארה בידכם אלא תשובת מעל. **מעל** - שם דבר הוא, לכך ננקד כולו קמץ, וטעמו מלעיל. כך שמעתי.

פרק משנה שבועי – שבת במדבר

זבחים פרק י"ג

(א) השוחט והמעלה בחוץ, חייב על השחיטה וחייב על העליה. רבי יוסי הגלילי אומר, שחט בפנים והעלה בחוץ, חייב. שחט בחוץ והעלה בחוץ, פטור, שלא העלה בחוץ אלא דבר פסול. אמרו לו, אף השוחט בפנים ומעלה בחוץ, כיון שהוציא, פסול.

השוחט. קדשים בחוץ והעלן בחוץ בהעלם אחד, חייב על השחיטה וחייב על ההעלאה, שהן שני גופי עברה, דתרוניהו כתיבי אשר ישחט ואשר יעלה. **כיון שהוציא פסלו.** ואפלו הכי חייב, והוא הדין לשוחט בחוץ ומעלה בחוץ. ורבי יוסי הגלילי אמר לה, מה לשוחט בפנים ומעלה בחוץ שכן היתה לו שעת הכשר, תאמר לשוחט בחוץ ומעלה בחוץ שלא היתה לו שעת הכשר. ואין הלכה כרבי יוסי הגלילי.

(ב) טמא שאכל, בין קדש טמא ובין קדש טהור, חייב. רבי יוסי הגלילי אומר, טמא שאכל טהור, חייב. וטמא שאכל טמא, פטור, שלא אכל אלא דבר טמא. אמרו לו, אף טמא שאכל טהור, כיון שנגע בו, טמאהו. וטהור שאכל טמא, פטור, שאינו חייב אלא על טמאת הגוף.

הטמא שאכל כו'. משום דפליגי רבי יוסי הגלילי ורבנן בתרוניהו ודמו הנה תרתי פלגתא אהדדי, תניניהו גבי הדדי. **רבי יוסי הגלילי אומר וכו'.** כשנטמא הגוף ואחר כך נטמא הבשר כלי עלמא לא פליגי דחייב כרת. כי פליגי, כשנטמא הבשר ואחר כך נטמא הגוף, רבנן אית להו אסור כולל, דמתוך שחל עליו אסור טמאת הגוף לאסרו בבשר טהור שהיה מתר בו מתחלה, חל נמי אף על הבשר טמא ואף על גב שהיה אסור ועומד, כדי שיתחייב עליו אף משום טמאת הגוף. ורבי יוסי הגלילי לית ליה אסור חל על אסור באסור כולל, ואין אסור של טמאת הגוף חל על אסור של טמאת בשר. ואין הלכה כרבי יוסי הגלילי. **וטהור שאכל טמא פטור.** מן הכרת. וסופג את הארבעים משום: והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל (ויקרא ז', י"ט). **שאינו חייב אלא על טמאת הגוף.** כדכתיב: וטמאתו עליו ונכרתה (ויקרא ז', כ'), בטמאת הגוף הכתוב מדבר.

(ג) חמר בשחיטה מבעליה, ובעליה מבעליה. חמר בשחיטה, שהשוחט להדיוט, חייב, והמעלה להדיוט, פטור. חמר בעליה, שנים שאחזו בסכין ושחטו, פטורים. אחזו באבר והעלוהו, חייבין. העלה, וחזר והעלה, וחזר והעלה, חייב על כל עליה ועליה, דברי רבי שמעון. רבי יוסי אומר, אינו חייב אלא אחת, ואינו חייב עד שיעלה לראש המזבח. רבי שמעון אומר, אפלו העלה על הסלע או על האבן, חייב.

שהשוחט להדיוט כו'. השוחט קדשים בחוץ לאכילת הדיוט חייב. **המעלה בחוץ.** לצרף הדיוט, פטור משום העלאת חוץ. דגבי שחיטה כתיב דם יחשב לאיש, אפלו השוחט לאיש. וגבי העלאה כתיב לעשות אותו לה, אינו חייב כשמעלהו בחוץ עד שיכנו בו לה. **ושחטו פטורים.** דכתיב: דם יחשב לאיש ההוא (ויקרא י"ז, ד'), אחד ולא שנים. **והעלוהו חייבין.** דכתיב: איש איש וגו' אשר יעלה כו' (ויקרא י"ז, י"א), שאין תלמוד לומר איש איש,

אֵלָא לְרַבּוֹת שְׁנַיִם שְׁאַחְזוּ בְּאֶבֶר וְהַעֲלוּהוּ, שֶׁהֵן חֲבִיבֵי. הָעֵלָה. וְנוֹדַע לוֹ. וְחֹזֵר וְהָעֵלָה. מֵאוֹתָהּ בְּהֵמָה עֲצָמָה, חֲבִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. **עַד שִׁיעֵלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.** דְּכָתִיב: וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה (בראשית ח', כ'). אֲלֵמָא אֶפְלוּ בְּמַת יַחִיד שְׁהִיא בְּחוּץ אֵינָה הַעֲלָאָה בְּלֹא מִזְבֵּחַ. **אֶפְלוּ הָעֵלָה עַל הַסֵּלַע.** דְּכָתִיב: וַיִּזְרַק הַכֹּהֵן אֶת הַדָּם עַל מִזְבֵּחַ הַיְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד (ויקרא י"ז, ו'), וְלֹא מִזְבֵּחַ בְּבַמַּת יַחִיד. וּבְפִרְשַׁת הַמַּעֲלָה בְּחוּץ כְּתִיב. וְהִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי.

(ד) אֶחָד קִדְּשִׁים כְּשֵׁרִין וְאֶחָד קִדְּשִׁים פְּסוּלִין שֶׁהָיָה פְּסוּלֵן בְּקִדְּשׁ, וְהִקְרִיבֵן בְּחוּץ, חֲבִיב. הַמַּעֲלָה כְּזֵית מִן הָעוֹלָה וּמִן הָאֲמוּרִין בְּחוּץ, חֲבִיב. הַקִּמְץ, וְהַלְבוּנָה, וְהַקְטָרֶת, וּמִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ, וּמִנְחַת נֶסְכִּין, שֶׁהִקְרִיב מֵאֶחָד מֵהֵן כְּזֵית בְּחוּץ, חֲבִיב. רַבִּי אֱלֵעָזָר פּוֹטֵר, עַד שִׁיקְרִיב אֶת כָּלֹּ. וְכֹלָם שֶׁהִקְרִיבֵן בְּפָנִים וְשִׁיר בְּהֵן כְּזֵית וְהִקְרִיבֵן בְּחוּץ, חֲבִיב. וְכֹלָם שֶׁחָסְרוּ כָּל שֶׁהֵן, וְהִקְרִיבֵן בְּחוּץ, פְּטוּר.

שֶׁהָיָה פְּסוּלוֹ בְּקִדְּשׁ. כְּגוֹן הַלֵּן וְהַיֹּצֵא וְהַנְּשַׁחֵט חוּץ לְזִמְנוֹ וְחוּץ לְמִקְוֹמוֹ, הוֹאִיל וּבְפָנִים אִם עָלוּ לֹא יִירָדוּ, מִתְקַבֵּל בְּפָנִים קָרִינֵן בֵּיהּ וְחֲבִיבֵן עֲלֵיהֶן בְּחוּץ, דְּכָתִיב: לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ לַיהוָה (ויקרא י"ז:ט'), כָּל הַנֶּעֱשָׂה לַיהוָה חֲבִיבֵן עָלָיו בְּחוּץ, וְכָל שֶׁאֵינוֹ נֶעֱשָׂה לַיהוָה אֵין חֲבִיבֵן עָלָיו בְּחוּץ. **הַמַּעֲלָה כְּזֵית מִן הָעוֹלָה וּמֵאֲמוּרִין.** חֲצִי זֵית מִזֵּה וְחֲצִי זֵית מִזֵּה. **חֲבִיב.** דְּכָלָה כָּלִיל. **הַלְבוּנָה.** שֶׁל מִנְחַת נְדָבָה. **וְהַקְטָרֶת.** שֶׁל כָּל יוֹם פָּרַס שְׁחָרִית וּפָרַס בֵּין הָעֶרְבִים. **וּמִנְחַת כֹּהֲנִים.** שֶׁהִיא כָּלִיל וְרֵאשִׁיָּה לְהַעֲלָאָה כְּקִמְץ שֶׁל מִנְחַת יִשְׂרָאֵל. אֲבָל שִׁירֵי מִנְחַת יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ חֲבִיב עַל הַעֲלָאָתָן בְּחוּץ. **מִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ.** עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁהוּא מְבִיא בְּכָל יוֹם. **כְּזֵית.** דֵּהִינּוּ שְׁעוֹר הַקְטָרָה. **עַד שִׁיקְרִיב אֶת כָּלֹּ.** דְּקִסְבֵּר כָּל הַמִּתִּירִין מִפְּסָלֵי בְּחִסְרוֹן, וְכָל זִמְן שֶׁלֹּא קָרְבוּ כָּלֹּ לֹא הוּיָא הַקְטָרָה לְצֵאת בְּעֵלִים יְדֵי חוּבְתָן. וְלִרְבֵּן הָיָה נִמְי הָיָה הַקְטָרְתָן בְּכְזֵית, הִיכָא דְּכָלוּ קֵיָם וְלֹא חָסְרוּ קֵדָם הַקְטָרָה. **וְשִׁיר מֵהֵן וְכוּ' חֲבִיב.** שֶׁהָיָה בְּזֵה נִגְמְרָה הַקְטָרָה. **וְכָלֹּ שֶׁחָסְרוּ כָּל שֶׁהֵן.** קֵדָם הַקְטָרָה עַל יְדֵי אַבּוּד אוֹ שְׂרָפָה, נִפְסָלוּ בְּחִסְרוֹן, דְּכָתִיב: וְהוֹתַרְתָּ מִן הַמִּנְחָה (ויקרא ב' י'), פָּרַט לְשַׁחֲסָרָה הִיא אוֹ שֶׁחָסְרוּ קִמְצָה קֵדָם הַקְטָרָה.

(ה) הַמִּקְרִיב קִדְּשִׁים וְאֲמוּרֵיהֶם בְּחוּץ, חֲבִיב. מִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה וְהִקְרִיבָהּ בְּחוּץ, פְּטוּר. קִמְצָה, וְחֹזֵר קִמְצָה לְתוֹכָהּ, וְהִקְרִיבָהּ בְּחוּץ, חֲבִיב.

הַמִּקְרִיב קִדְּשִׁים וְאֲמוּרֵיהֶן. שֶׁהִקְרִיב הַבֶּשֶׂר וְהָאֲמוּרִים מִחֲבָרִים בּוֹ, חֲבִיב מִשּׁוּם אֲמוּרִים. וְלֹא אֲמִרִין הָרִי בְּשֵׁר חוּצָץ בֵּין הָאֲמוּרִין לְאֵשׁ וְדְכֹנְתָהּ בְּפָנִים לֹא הַעֲלָאָה הִיא דְּרַחֲמֵנָא אָמַר: עַל הַעֲצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ (ויקרא א' י"ב), וְהַמַּעֲלָן בְּחוּץ נִמְי לֹא יֵהָא חֲבִיב. לֹא אֲמִרִין הָכִי, לְפִי שְׁמִין בְּמִינוֹ אֵינוֹ חוּצָץ. **מִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה.** אֵינָה רֵאשִׁיָּה לְפָנִים. הַלֵּכָךְ הַמִּקְרִיבָהּ בְּחוּץ פְּטוּר. **קִמְצָה וְחֹזֵר קִמְצָה לְתוֹכָהּ וְהִקְרִיבָהּ בְּחוּץ חֲבִיב.** שֶׁפִּיּוּצָא בָּהּ בְּפָנִים כְּשֶׁרָה, כְּדָתֵן בְּהַקּוֹמֵץ (משנה מנחות ג' א'): נִתְעַרְבַּ קִמְצָה בְּשִׁירֵיהָ לֹא יִקְטִיר וְאִם הַקְטִיר כְּשֶׁרָה.

(ו) הַקִּמְץ וְהַלְבוּנָה, שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֵן בְּחוּץ, חֲבִיב. רַבִּי אֱלֵעָזָר פּוֹטֵר עַד שִׁיקְרִיב אֶת הַשְּׁנַיִ. אֶחָד בְּפָנִים וְאֶחָד בְּחוּץ, חֲבִיב. שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוּנָה, שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֵן בְּחוּץ, חֲבִיב. רַבִּי אֱלֵעָזָר פּוֹטֵר, עַד שִׁיקְרִיב אֶת הַשְּׁנַיִ. אֶחָד בְּפָנִים וְאֶחָד בְּחוּץ, חֲבִיב.

הזורק מקצת דמים בחוץ, חיב. רבי אלעזר אומר, אף המנסה מי חג בַּחַג בחוץ, חיב. רבי נחמיה אומר, שְׂרִי הַדָּם שֶׁהִקְרִיבָן בחוץ, חיב.

הקמץ והלבונה. של מנחת נדבה. שניהם מתירים את שְׂרִיָּה לֹאכִילָה, הלֶכֶף רבי אלעזר פוטר דבעי הקטרת כל המתיר. **אחד בפנים.** תחלה ואחר כך השני בחוץ חיב. שְׂזָה גמר ובו הכל תלוי. **שני בזיכי לבונה.** מתירים לחם הפנים. **מי החג.** שְׂנַתְמַלְאוּ לָשֶׁם נֶסוּךְ הַמִּים בַּחַג הַסְּכוּת, אם נסך אותן בחוץ חיב, דַּסְבַּר נֶסוּךְ הַמִּים בַּחַג דְּאוּרִיתָא היא, הלֶכֶף מְחִיב עֲלֶיהָ בחוץ. ואין הלכה כרבי אלעזר בכלה מתניתין, ונֶסוּךְ הַמִּים בַּחַג לֹא דְאוּרִיתָא היא אלא הלכה למשה מסיני. **שְׂרִי הַדָּם שֶׁהִקְרִיבָן בחוץ חיב.** בשְׂרִי דָמִים הַפְּנִימִים מִיָּרִי, וְסַבַּר דְּשְׂרִי הַדָּם מְעַכְבִּים בָּהֶם הַלֶּכֶף עֲבוּדָה היא להתייב עליה בחוץ, אבל בשְׂרִי הַדָּם שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן מוֹדָה רַבִּי נַחֲמִיָּה שְׂאִינָם אֶלָּא לְמַצָּה וְלֹא לְעֶכֶב, הַלֶּכֶף הַזּוֹרֵקוֹן בחוץ וְדַאי פְּטוּר. ואין הלכה כרבי נחמיה.

(ז) המולק את העוף בפנים והעלה בחוץ, חיב. מֶלֶק בחוץ והעלה בחוץ, פְּטוּר. השוחט את העוף בפנים והעלה בחוץ, פְּטוּר. שֹׁחֵט בחוץ והעלה בחוץ, חיב. נִמְצָא, דֶּרֶךְ הַכְּשֵׁרוֹ מִבְּפָנִים, פְּטוּרוֹ בחוץ. דֶּרֶךְ הַכְּשֵׁרוֹ בחוץ, פְּטוּרוֹ בְּפָנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אומר, כֹּל שֶׁחִיבִין עָלָיו בחוץ, חִיבִין עַל כִּיּוּצָא בּוֹ בְּפָנִים, שֶׁהֵעֱלֵהוּ בחוץ, חוץ מן השוחט בפנים ומעלה בחוץ.

מֶלֶק בחוץ. נבלה היא, שאין מליקה אלא בפנים, לֶכֶף פְּטוּר עַל הַעֲלָאתוֹ בחוץ. ואם תאמר והלא כל הנעלים בחוץ נפסלו ביציאתן, וכן השוחט בחוץ פסול הוא וחיבין על העלאתו, הָתָם רַחֲמָנָא רַבִּיָּה, אֲבָל לְעֵנִין שְׂאָר פְּסוּלִים מִתְקַבְּלִים בְּפָנִים בְּעֵינֵן. **שחט בחוץ והעלה בחוץ חיב.** אף על העלאתה. דְּכָל שֶׁמִּתְחִיב עַל שְׂחִיטָתוֹ בחוץ אם חזר והעלה הוא או אחר, חיב. **נמצא דרך הכשרו בפנים.** בגמרא קאמר, תְּנִי דֶּרֶךְ חִיבּוֹ בְּפָנִים פְּטוּרוֹ בחוץ, וְדֶרֶךְ חִיבּוֹ בחוץ פְּטוּרוֹ בְּפָנִים. כְּגוֹן שֹׁחֵט הָעוֹף בְּפָנִים וְהֵעֱלָה בחוץ פְּטוּר. שֹׁחֵט בחוץ והעלה בחוץ חיב. מֶלֶק בְּפָנִים וְהֵעֱלָה בחוץ חיב. מֶלֶק בחוץ והעלה בחוץ פְּטוּר. נִמְצָא, בְּמָקוֹם שֶׁמִּתְחִיב עַל הַעֲלָאתוֹ אם נעשית העבודה הראשונה בפנים כגון במליקת פנים, פְּטוּר עַל הַעֲלָאתוֹ אם נעשית המליקה בחוץ. וְדֶרֶךְ שֶׁמִּתְחִיב עַל הַעֲלָתָה אם נעשית עבודה הראשונה בחוץ כגון בשחיטה, פְּטוּרוֹ בְּפָנִים, אם נשחט בפנים והעלה בחוץ. **רבי שמעון אומר כו'.** במלתיה דתנא קמא חסורי מחסרא והכי קתני, וכן השוחט בהמה בלילה בפנים והעלה בחוץ פְּטוּר, דְּאִינָה מִתְקַבְּלַת בְּפָנִים, דְּכִתִּיב: בְּיוֹם זִבְחֶכֶם (ויקרא י"ט:ו'), וְלֹא בַלַּיְלָה, וְנִמְצָא הַזִּבְחַת פְּסוּל וּלְפִיכָה אִינוּ חִיבִים עַל הַעֲלָאתוֹ. אֲבָל אם שחט בלילה בחוץ והעלה בחוץ חיב, מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׂחִיטָה בחוץ בַּלַּיְלָה כְּשֶׁרָה היא לפיכך חיב שתים, עַל הַשְּׂחִיטָה וְעַל הַעֲלָתָה. וּפְלִיג רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּהָא וְאָמַר, כֹּל שֶׁחִיבִין עָלָיו בחוץ חיבין עַל כִּיּוּצָא בּוֹ בְּפָנִים שֶׁהֵעֱלֵהוּ בחוץ. כְּלוּמַר, כְּשֶׁם שֶׁהַשּׁוֹחֵט בחוץ בַּלַּיְלָה וְהֵעֱלָה בחוץ חיב, כֹּךָ אם שחט בפנים בַּלַּיְלָה וְהֵעֱלָה בחוץ חיב עַל הַעֲלָתָה, חוץ מהשוחט עוף בפנים והעלה בחוץ שהוא פְּטוּר אִף עַל פִּי שְׂאֵם שֹׁחֵט וְהֵעֱלָה בחוץ חיב. ואין הלכה כרבי שמעון.

(ח) החטאת שקבל דמה בכוס אחד, נֶתַן בחוץ וְחָזַר וְנָתַן בְּפָנִים, בְּפָנִים וְחָזַר וְנָתַן בחוץ, חיב, שְׁכָלוֹ רְאוּי לְבֹא בְּפָנִים. קִבֵּל דְּמָה בְּשָׁנֵי כוֹסוֹת, נָתַן שְׁנֵיָהֶם בְּפָנִים, פְּטוּר.

פרק משנה שבועי – שבת במדבר

שְׁנִיָּהּ בַּחוּץ, חֵיב. אֶחָד בְּפָנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, פְּטוּר. אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בְּפָנִים, חֵיב עַל הַחִיצוֹן, וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר. לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה, לְמַפְרִישׁ חֲטָאתוֹ וְאֲבָדָה וְהַפְּרִישׁ אַחֲרַת תְּחִתֶּיהָ וְאַחַר כֵּן גִּמְצָאת הָרֵאשׁוֹנָה, וְהָרֵי שְׁתִּיָּהּ עוֹמְדוֹת. שְׁחַט שְׁתִּיָּהּ בְּפָנִים, פְּטוּר. שְׁחַט שְׁתִּיָּהּ בַּחוּץ, חֵיב. אַחַת בְּפָנִים וְאַחַת בַּחוּץ, פְּטוּר. אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת בְּפָנִים, חֵיב עַל הַחִיצוֹנָה, וְהַפְּנִימִית מְכַפֶּרֶת. כָּשֶׁם שֶׁדָּמָה פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ, כֵּן הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֵרָתָהּ.

נָתַן בַּחוּץ וְחָזַר וְנָתַן בְּפָנִים חֵיב. מִלְתָּא דַּפְּשִׁיטָא הִיא, וּמְשׁוּם סִיפָא נִקֵּט לָהּ, נָתַן בְּפָנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ, שְׂאִינוּ נֹתֵן בַּחוּץ אֲלָא שְׂרִירֵי הַדָּם, חֵיב. וּמִתְנִיתִין כְּרַבֵּי נַחֲמִיָּה דְּסַבְר שִׁירִים מְעַכְבִּים. וְאִינָה הִלְכָה. **שְׁנִיָּהּ בַּחוּץ חֵיב.** אַחַת. וְאִם הִיְתָה לוֹ יְדִיעָה בִּינְתִים, חֵיב שְׁתִּים. **אֶחָד בְּפָנִים. וְאַחַר כֵּן הַשְּׂנִי בַּחוּץ, פְּטוּר.** וְאֶפְלוּ לְרַבֵּי נַחֲמִיָּה דְּסַבְר כּוֹס אֶחָד עוֹשֶׂה אֶת חֲבֵרוֹ דְּחַי לְהִיּוֹת נִשְׁפָּךְ לְאַמָּה, הִלְכָךְ אֶפְלוּ שִׁירִים לֹא הָיוּ. **וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר.** לְהַכְשִׁיר הַזֶּבַח. שֶׁהַדָּם הַנִּזְרָק תְּחִלָּה בַּחוּץ לֹא עָשָׂה הַמְשִׁיךְ כִּיּוֹצֵא בּוֹ. **שְׁתִּיָּהּ בַּחוּץ חֵיב.** עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. דְּבִשְׁעַת שְׁחִיטָה כָּל אַחַת הִיְתָה רְאוּיָה בְּפָנִים. **אַחַת בְּפָנִים.** וְהַשְּׁנִיָּה אַחַר כֵּן בַּחוּץ, פְּטוּר. דִּהוּיָא לָהּ חֲטָאת שְׁנַתְּכֶפְרוּ בְּעִלְיָהּ, וְלִמִּיתָה אֲזָלָה וְאִינָה מִתְקַבֵּלַת בְּפָנִים. **חֵיב עַל הַחִיצוֹנָה.** דִּהָא חֲזִיָא לְפָנִים, דְּאִיזָה מֵהֵן שִׁירְצָה יְקָרִיבָה. **כָּשֶׁם שֶׁדָּמָה פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ.** מִן הַמְּעִילָה, [דְּזָרִיקַת דָּם מוֹצִיאָה בְּשַׂר קֶדֶשׁ קֶדְשִׁים מִן הַמְּעִילָה, דִּיְהִבָּה בָּהּ] שְׂעַת הֵתֵר לְכַהֲנִים. **כֵּן הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֵרָתָהּ.** וְאִף עַל פִּי שְׂפָסוּלָה [וְאַשְׁחַט שְׁנִיָּהּ בְּפָנִים קָא]. וְאַשְׁמַעִינָן הָכָא דְּהִיכָא דְּמִנְחוֹת שְׁתִּיָּהּ וְקֹדֶם וְזָרַק אֶת דָּם הָאֲחַת, פְּטוּר אֶת חֲבֵרָתָהּ מִן הַמְּעִילָה מְשׁוּם חֲטָאת שְׁנַתְּכֶפְרוּ בְּעִלְיָהּ, דְּקִימָא לָן הַחֲטָאוֹת הַמֵּתוֹת לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין.

השיעור השבועי - פרשת במדבר השליחות שלך

'נקודה חסידית' לפרשת במדבר (מעין גנים - סדרה ב')

בפרשת במדבר מארגן משה רבינו את המחנה לשבטים ודגלים, ונותן ללויים תפקיד מיוחד במשכן ובשמירתו. בהקשר זה כתובה האזהרה "וְהָזַר הַקָּרֵב יוֹמֵת" (שלוש פעמים בפרשתנו, ופעם רביעית בפרשת קרח^[א]) - אתה רוצה להתקרב אבל ה' אומר שזו לא המשימה שלך, לא השליחות שלך.

מסופר בגמרא^[ב] על גוי שעבר ליד בית המדרש ושמע שלומדים על בגדיו המפוארים של הכהן הגדול. בא לפני שמאי ואמר "גיירני על מנת שתעשני כהן גדול", ושמאי שלח אותו החוצה... אחר כך בא לפני הלל שגייר אותו. אמר לו הלל, אי אפשר להיות מלך בלי ללמוד את כל טכסיסי המלכות, קודם תלמד תורה. התחיל הגר ללמוד, והגיע לפסוק בפרשתנו "והזר הקרב יומת". שאל את הלל: על מי נאמר פסוק זה? והלל השיב "אפילו על דוד מלך ישראל" - אפילו מלך המשיח, אם יש לו תאוה להיות כהן גדול וללבוש בגדי כהונה וכו', נאמר בו "והזר הקרב יומת". כשהגר שמע זאת, הבין שודאי, קל-וחומר, שהוא לא יכול להיות כהן גדול (ולבסוף הודה הגר להלל שהכניסו תחת כנפי השכינה).

לעבוד את ה' בדרך השייכות לי

"והזר הקרב יומת": כל אחד צריך לעשות תשובה, להתקרב יותר ויותר לה', אבל צריך לדעת מה התפקיד שלו ולהיכן עליו להתקרב. אם אדם מתקרב למקום שלא שייך לשליחות שלו, הוא יכול להגיע מכך להיפך-החיים (על מציאת השליחות המיוחדת נלמד עוד בע"ה בפרשת שלח לך).

כל יהודי יכול להיות "זר" ביחס לעבודה של מישהו אחר, ואסור לו להתקרב, גם כשנדמה לו שכך הוא יתקרב לה'. גם הכהנים נחשבים זרים למה שאינו שייך להם - כמו נדב ואביהוא שהקריבו "אש זרה" ומתו. לכל אחד יש נקודה של זרות לגבי מישהו-משהו אחר, אפילו במשיח יש בחינה של "זר", גם ניצוץ המשיח שלי הוא זר ביחס לדרך אחרת להתקרב לה'. כך גם כתוב לגבי נביא שאסור לו לנבא נבואה שלא שייכת

מהקלטת שידור ד' אייר תשע"א.

[א] פעם ראשונה על הלויים (א, נא). פעם שנייה על הכהנים (ג, י). פעם שלישית על הכהנים והלויים יחד (ג, לח). ובפרשת קרח הדרגה הכי גבוהה של הכהנים ("עבודת מתנה", יח, ז) - הכל סדר של עליה מלמטה למעלה, בסוד שם הוי'.

[ב] שבת לא, א.

לו אלא למישהו אחר^[ג]. על כל אחד ואחת למצוא את הדרך שלו, ובה להתקרב אל הקב"ה. הארגון של כל אחד במקומו (כמו סדור המחנה בפרשה), הוא הדרך הכי טובה לכל אחד להיות הכי קרוב לה'.

רמזי "והזר הקרב יומת"

נתבונן בביטוי "והזר הקרב יומת". ראשי התבות "והזר הקרב יומת" הן והי, אחד מששת צירופי האותיות יהו. כלומר, י זו חכמה, ה בינה ו-ו דעת, וכל אחד מששת הצירופים האפשריים של שלשתן מוליד-מגלה בנפש מדה אחת משש מדות הלב^[ד]. הצירוף ה'ישר' (לפי הסדר חכמה-בינה-דעת) הוא יהו ומוליד את מדת החסד, האהבה בלב, ואילו והי הוא הצירוף ההפוך (דעת-בינה-חכמה) המוליד בנפש את מדת היסוד. פנימיות היסוד היא מדת האמת - נקודת האמת היא שאכיר את האמת שלי ולא של מישהו אחר. היסוד הוא גם הברית - וכך ההכרה בתפקיד ובשליחות שלי היא הברית שלי, כמו שברית המילה מאפיינת מי אני ומה השליחות המיוחדת לי.

אמצעי התבות, "והזר הקרב יומת" בגימטריא משיח - רמז מובהק למה שכתוב בגמרא שגם דוד מלך ישראל, "דוד מלכא משיחא", הוא זר לגבי כהן ולוי. זו הענוה והשפלות של המלך, שגם אם הוא משיח הוא לא כהן (שלא כעוזיהו המלך, מצאצאי דוד, שרצה להיות כהן גדול ונצטרע).

סופי התבות, "והזר הקרב יומת", רבת = 602 = 7 פעמים אלהים, "אני אמרתי אלהים אתם" - השליחות המיוחדת של כל אחד היא בחינת אלהים שבו, לפי "חלק אלוה ממעל ממש" שבו.

ראשי וסופי התבות יחד עולה רוח הקדש, דהיינו שכל הביטוי הוא משיח (אמצעי התבות, מוקף ב) רוח הקדש. למשיח יש רוח הקדש להכיר את מקומו, "איזהו חכם המכיר את מקומו"^[ה] (ואמנם בנבואה משיח קטן ממשה אך ברוח הקדש הוא גדול ממנו)^[ו].

[ג] סנהדרין פט, א.

[ד] סדר הצירופים: יהו, חסד. הוי, גבורה. ויה, תפארת. יוה, נצח. היו, הוד. והי, יסוד.

[ה] לפי אבות פ"ו מ"ו, והיינו הדעת של החכמה. "איזהו חכם הרואה את הנולד" היינו החכמה של החכמה. "איזהו חכם הלומד מכל אדם" היינו הבינה של החכמה.

[ו] עוד בחכמת החשבון: שלש התבות והזר הקרב יומת יוצרות סדרה, 218, 307, 456, כאשר לפני 218 בא 189 ואחר 456 באים 1263, 934, 665 = 7 פעמים (ממוצע) 576, 24 ברבוע (אמונה דעת = יסוד מלכות). גם כשנחלק לפי סדר האותיות נקבל סדרה עולה עם בסיס חיובי (הסתברות קטנה מאד): 21 (ראשי התבות), 111 (אותיות שניות), 247 (אותיות שלישיות), 602 (ס"ת), כאשר הבסיס הוא 173 (גל עיני). נפתח גם אותה לשבעה מספרים: המספרים הבאים יהיו 1349, 2661, 4711 = 9702 = 22 פעמים אמת (21 ברבוע, כאשר הסדרה התחילה מ-21). 602 = 9702 (7 פעמים אלהים כנ"ל, המספר האמצעי) ועוד 9100 = 5 פעמים 1820 (סוד פעמים הוי', מספר שמות הוי' בתורה). המספר הראשון והשביעי יחד עולים הוי' פעמים יעקב (שהם 7 פעמים הוי' ברבוע).

כלי מחזיק ברכה

בכללות יש כהן-לוי-ישראל, ראשי תבות כלי - הכלי לקבל את הברכה הוא שנכיר כל אחד במדרגה שלו, ואף אחד לא יכנס לדרגה שאינה שלו. גם בתוך הלויים גופא, מי שהוא בתפקיד שוער אסור לו להיות משורר ומי שמשורר אסור לו להיות שוער. אנחנו צבא - הענין של חומש הפקודים - ולכל אחד תפקיד מוגדר, וכך אנחנו כלי לברכת ה'.

על הפסוק "אתה הוא הוי' אלהינו"^[1] מוסבר ש"אתה" היינו כהן ("אתה כהן לעולם"); "הוא" היינו לוי ("ועבד הלוי הוא"), ו"הוי' אלהינו" ישראל - הכל כדי להגיע ל"הוי' אלהינו", אבל לכל אחד יש את הדרך שלו.

והנה הכהן הוא חכמה, הלוי בינה וישראל דעת, כנגד אותיות יהו בשם הוי', ואילו גר-צדק הוא כנגד המלכות, ה אחרונה. לעומת זאת הכהן הגדול הוא הכתר (כתר כהונה), קוצו של י. כעת נחזור לסיפור על הגר שרצה להיות כהן גדול: יש קשר מיוחד בין המלכות לכתר, "כתר עליון איהו כתר מלכות", ולכן דווקא לגר יש זיקה לכהן הגדול. הזיקה הזו קיימת עוד לפני שהוא מתגייר, מונחת בעצם הרצון שלו להתגייר - הוא רוצה להיות מלכות (גר-צדק), ולכן הוא רוצה גם את הכתר, את שמונת בגדי הכהן הגדול.

לסיכום, מוסר ההשכל כאן עמוק ויסודי מאד: כל אחד צריך להכיר את הָזֶר שבו, ועל ידי כך הוא מקבל את הכתר שלו, יָזֶר זהב סביב". לכל אחד יש כתר, כמו "כתר תורה" המונח לכולם - אך כדי לזכות לָזֶר, הכתר שלי, צריך להכיר בָּזֶר, בזרות שלי. זהו חלק מהסוד של משיח צדקנו, שעל ידי שהוא מכיר בזרות ככה הוא זוכה לָזֶר.

ועוד: "והזר הקרב יומת" כתוב ארבע פעמים, כנגד שם הוי' וכנגד אבי"ע. עולמות אבי"ע הם כנגד ארבעה חשבונות, היינו מספר קטן אחרון (בעשיה), מספר קטן (ביצירה), מספר סדורי (בבריאה), מספר הכרחי (באצילות). כשנחשב "והזר הקרב יומת" בארבע אפשרויות אלה 9, 45, 135, 981 = 1170 = הוי' פעמים שם מזה. והנה בי"ע מוסיפים לגימטריא הפשוטה 189 שהוא המספר שלפני וְהַזֶּר (218) בסדרת התבות הנ"ל!

[1] ירמיה יד, כב.

לוח הילולא דצדיקיא לשבוע פרשת במדבר

יום ראשון, כ"ג איר

הרב שמחה הכהן קוק, רב העיר רחובות ואב בית הדין (ה'תשפ"ב)
הרה"ק רבי יהושע ב"ר אריה לייב מדינוב (ה'תקע"ד)

יום שני, כ"ד איר

רבי אליעזר צבי ספרין, האדמו"ר מקאמרנא - בעל "דמשק אליעזר" על הזהר (תרנ"ח)

יום שלישי, כ"ה איר

רבי חיים הגר מקוסוב האדמו"ר השני בשושלת קוסוב-ויז'ניץ (תרי"ד)

יום רביעי, כ"ו איר, יסוד שביסוד

רבינו סעדיה גאון, גאון ישיבת סורא, פוסק, מדקדק, פרשן המקרא, פייטן ופילוסוף
(ד'תש"ב)

רבי משה חיים לוצאטו (הרמח"ל) (ה'תק"ז)

הרב יצחק איצקוביץ מוולוז'ין, הנודע בכינוי רבי איצלה וולוז'ינער; רב העיירה וראש
ישיבת וולוז'ין, ממנהיגי יהדות רוסיה (נולד ב-ה'תק"מ) (ה'תר"ט)

הרה"ק רבי יצחק אייזיק הלוי אפשטיין מהאמיל, מגדולי חסידי חב"ד ורב העיר (ה'תרי"ז)

הרב פרץ חן, מגדולי חסידי חב"ד ורב ערים (ה'תרמ"ג)

רבי שלמה גולדמן מזוועהיל - ר' שלומק'ע (ה'תש"ה)

יום חמישי, כ"ז איר

רבי שלמה זלמן שניאורסון, האדמו"ר השני של חב"ד קאפוסט (ה'תר"ס)

יום ששי, כ"ח אייר

יום פטירת שמואל הנביא (על פי השולחן ערוך המזכירו בין התאריכים שיש להתענות
בהם. מגילת תענית בתרא לעומתו מציינת את יום פטירת שמואל בכ"ט באייר)
רבינו יצחק ב"ר יוסף מקורביל - בעל הסמ"ק, ספר מצוות קטן (ה'י"א)

שבת קדש, כ"ט אייר

רבי מאיר (השני) מפרמישלאן, מגדולי מנהיגי החסידות

נרצח בשואה רבי שמואל שלמה ליינר האדמו"ר החמישי בחסידות ראדזין. קרא למרד
היהודים בגרמנים בשנות השואה, ואף ארגן בעצמו התקוממות יהודים בגטו. נרצח על
ידי הגרמנים עקב היותו "הרבי הלוחם" (ה'תש"ב)

רבי אייזיק מהאמיל - כ"ו אייר איך נכנסים ליהדות

רבי יצחק אייזיק הלוי אפשטיין, נולד בשנת תק"ם לאביו ר' מרדכי. בזמן ההתנגדות לחסידות עזב ר' אייזיק את ביתו כדי להסתופף בצל אדמו"ר הזקן - רבי שניאור זלמן מלאדי. בשנת תקס"ה התמנה לרב, אב"ד וראש ישיבה בעיר הומיל, שם כיהן עד לפטירתו. לאחר פטירת אדה"ז התקשר לבנו רבי דובער (אדמו"ר האמצעי), ולאחר פטירתו של רבי דובער פנו כמה מראשי החסידים לר' אייזיק בכדי שיקבל על עצמו את הנשיאות. ר' אייזיק הסכים בתחילה, אך לבסוף התחרט ושידל את ה'צמח צדק' לקבל על עצמו את ההנהגה. ר' אייזיק היה מן החסידים הבודדים שנהגו לכתוב דרושי חסידות, וכתביו (עשרה 'מאמרות' בנושאים שונים ו'חנה אריאל' על התורה) הם מהעמוקים ביותר בחסידות חב"ד. נפטר בכ"ו באייר - יסוד שביסוד - תרי"ז ונקבר בהומיל.

המשפיע ר' שמואל לויטן סיפר, כי פעם לא חפץ הריי"צ להכניסו ליהדות מצד קו הבריאות, וכתב צעטלין [פתקים] ומכתב ולא הושיע, עד שבסוף נכנס. וסיפר רש"ל אז לרבי ב' מעשיות, שהראשונה בהם הייתה אודות ר' אייזיק: פעם אדמו"ר האמצעי לא חפץ להכניס את ר' אייזיל ליהדות, ור' אייזיל היה לו צער גדול מזה. (והסיבה היתה) כי אדמו"ר האמצעי רצה לנסוע לארץ ישראל, ואמר לו ר' אייזיל מהאמילא "אויף וועמען לאזט איר אונז איבער [על מי אתה עוזב אותנו?]" ואמר לו אדמו"ר האמצעי "מיין איידעם [חתני] ר' מענדל" ואמר ר' אייזיק: "ער איז דאך א יונגערמאן [הלא הוא אברך צעיר]!" והקפיד אדמו"ר האמצעי ואמר: "וויפיל גרייזלאך דוא האסט אין בארד נאך מערער קליפות האסטו [כמה סלסולים שיש בזקנד, יש לך עוד יותר קליפות]..." ולא הניחו להיכנס אליו.

בכל מקום שנסע אדמו"ר, נסע הוא אחריו - לייגע ולנסות להיכנס, עד שפעם אחד אמר לו ר' לייב המשרת שידאג לכך שיכנס. מה עשה ר' לייב? כידוע, אדמו"ר האמצעי לא ידע מצורת מטבע. נכנס ר' לייב לאדמו"ר, ואמר לו שאין יכולים לנסוע הלאה - כי אין מעות, ומה יכולים לעשות? אך יש אשה עשירה שחפצה לראות את אדמו"ר (ותתן מעות עבור כך). כמוכן שאדמו"ר לא חפץ שתכנס אשה, והגבאי ר' לייב שהיה ממונה על הכסף לא הניח את אדמו"ר עד שפעל. כאשר נפתח הדלת, ונכנס במקום אשה ר' אייזיל, התחיל אדמו"ר האמצעי לצחוק (והיה שבע רצון מזה).

ר' אייזיל היה רק מקושר לאדמו"ר הצ"צ, ולא חסיד. פעם אמר הצ"צ מאמר והוא היה אז בליובאוויטש – כי אדמו"ר הצמח-צדק שלח אותו בשליחות לפעטערבורג, ור' אייזיל חזר אז מהשליחות. המאמר התחיל "ואכלת ושבעת וברכת את ה'", ונתבאר בו מאמר חז"ל "כל הנהגה בלא ברכה כאילו גוזלו". אחר המאמר שאל ר' אייזיל להצ"צ: מה הפירוש גולה? והשיב הצ"צ: על דרך מה שכתוב בשמואל "ויגזל את החנית". בני הצ"צ לא הבינו מה ששאל ומה שהשיב הצ"צ.

כשנפרדו הניחו ראשיהם זה על זה, אדמו"ר הצ"צ הניח ראשו על כתפו של ר' אייזיל, ור' אייזיל הניח ראשו על הכתף של הצ"צ. לא פחות מעשרים דקות ולא יותר מחצי שעה עמדו ככה עם ראשים מורכנים, וראו כיצד "שתי רוחות מספרות זו עם זו". לאחר מכן אמר ר' אייזיל: תהיו בריאים, כי לא נראה עוד אלא אם כן יבוא משיח, ואדמו"ר הצ"צ ליווהו והגבי' ידיו הק', באמרו: סעו לשלום, סעו לשלום.

[״התמים״ אדר א׳ ע״ט, לשמע אוון קפ״ג]

השאלה והתשובה שבסיפור אכן מופלאות וסתומות, אך נציע כאן ביאור המתקשר לנושא הכללי של שני הסיפורים: קשר הקרבה הייחודי בין ר' אייזיק מהומיל לרבי הצמח צדק.

בקריאה כזו, "כל הנהגה בלא ברכה" מכוון על השומע מאמר חסידות, בלא להתבטל לחלוטין אל הרב המשמיע אותו. המאמר שאמור ליצור קשר עמוק בין משפיע למקבל, 'נגזל' והופך לחלק מחכמתו של השומע - אך בלי להשיב למשמיע בהתקשרות של ממש. ומדוע המאמר הנגזל מכונה כאן "חנית"? משום שהוא חלק מתורת הח"ן [חכמה נסתרה] - גם אם בהשוואה ל'ח"ן' של הצדיקים הקודמים, תורתו היא 'חנית' קטנה...

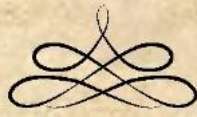
מדוע, אם כך, לא נעשה ר' אייזיק לחסידו של אדמו"ר הצמח צדק? התשובה לכך נמצאת בסיפור הראשון שהבאנו. כשהמשמש מנסה לשכנע את אדמו"ר האמצעי לקבל את ר' אייזיק ליחידות, הוא מציג אותו כ"אישה עשירה", ובמבט ראשון זהו בסך הכל תרגיל. אך מעבר לכך, יש כאן אמירה עמוקה:

הקשר בין חסיד לרבי נמשל בחסידות לקשר שבין בעל ואשה, ור' אייזיק התבטא כי "אם היה שלמה המלך חסיד, היה כותב את שיר השירים אודות חסיד ורבו!" לא מפתיע, אם כן, לשמוע אותו מוצג כאשה כשמדובר בכניסה

לרבי [ודווקא 'אשה עשירה' והיינו "אין עשיר אלא בדעת" - אשה עם דעת רחבה מאוד בנגלה ובחסידות]. על בסיס אותו עקרון נראה לומר, שר' אייזיק היה כאשה שמתו שני בעליה: שני רבותיו הקודמים נפטרו, ולא היה שייך שיתקשר בשלישית לרבי אחר...

עם זאת, למרות פקפוקיו של ר' אייזיק, נוצר לבסוף קשר משמעותי ביניהם: לא קשר של יחוד, כפי שישנו אצל בעל ואשה או חסיד ורבו, אלא קשר של אהבה וקירוב בדומה לשני אחים (ר' אייזיק היה גדול בכמה וכמה שנים מהצמח צדק). קשר היחוד מופיע בקבלה ביחס לספירות היסוד והמלכות, ורק בו קיימים ההולדה וההתאחדות השלמה בין הצדדים. אך גם קשר האחוה, השייך לשש המידות, הוא קשר של חיבור והשפעה הדדית זה על זה - קשר שמבחינות מסוימות עולה על הקשר הרגיל של משפיע ומקבל (דוגמה להשפעה הזו אנו רואים בכוונות ספירת העומר, כשכל מידה מתכללת עם חברותיה ומתחברת אליהן: חסד שבגבורה, תפארת שביסוד וכו').

עדות לקשר הזה, אנו מוצאים בפרידה המתוארת בסיפור האחרון: כשידעו שניהם שלא יתראו יותר, היתה פרידתם ארוכה, רווית סוד וגעגועים. גם בהנחת הראש על הכתף ישנה משמעות רבה: ראש ועוד כתף עולה יחד 1001, שעולה יראת שמים וגם יג פעמים מזל. זהו סוד יג מזלות של הדיקנא קדישא, יג מדות הרחמים. זאת ועוד - סוד הכתף שייך, בכתבי האריז"ל, לייחוד הזכירה. כשהניחו את ראשם כך, חקקו שני הצדיקים איש את זכרון רעהו בראשם, ועוררו יחד רחמים רבים על עם ישראל.

אחרות התורה

מה מאחד אותנו? הדבק שמחבר אותנו צריך להיות התורה. זהו החבור האמתי. ממלץ מאד - לפני כשנה התחלנו ללמד כל יום פרק תנ"ך. אם כלם לומדים את פרק התנ"ך הזה, כמה שזה כאלו חיצוני - זה בהחלט מחבר. חוץ מהחפת"ת של הרבי הקודם, הרבי הוסיף גם רמב"ם, וזהו החבור בין החסידים, הלמוד היומי הזה. בשבילנו אנחנו הוסיפנו כמה דברים לא קשים. לא מסבך: פרק תנ"ך (אנחנו היום בספר איוב, ספר הפסיכולוגיה הכי חשוב בתנ"ך), ופרק משנה (שבוע הבא מסימים חגיגה, סוף סדר מועד, ומתחילים סדר נשים). לדעתי, מאד מאד רצוי שכל מי שיושב כאן ילמד את גם את החפת"ת, וגם את הדברים האלה. זה באמת מחבר, הדברים האלה מחברים אותנו ביחד.

[מתוך שיעור ב"ד אייר תשפ"ג]

